Tajtékos lapok

-de facie lunae-

dark/goth 'zine
1998/II.

„És a szenvedélyek útja elvezet az igazi bölcselethez”
/Lord Edouard/

Ordo Equitum Solis

Az élet alkonya / La Crépuscule de la Vie

Az emberi értéktelenség romjain túl
A földi paradicsom romjain túl
Ott van egy Fény
A Hatalom Fénye
A Rejtélyek tűze
Melyek az Élet Alkonyát kísérik
Ki tudja, mikor jutok át ezen a vidéken?
Ki tudja, hová és hogyan?
És mi lesz, ha a félelem megragad
amikor csókjával simogat
A csókja… szenvedélyes és hideg
Egy emberölto bizonyára kevés ahhoz,
hogy megvalósulhasson egy álom
Egy elbukott, kétségbeesésbe fulladt küldetés
Túl gyenge
Az akarat elveszett
Elveszett az útvesztőben
Ahonnan nincs menekvés

23. És meglátá a szamár az Úrnak Angyalát, a mint áll vala az úton, És mezítelen fegyvere a kezében; Letére azért a szamár az útról, és méne a mezőre; Bálám pedig veré az ő szamarát, hogy visszatérítse az útra.
(Mózes IV.könyve 22,23)

Nick Cave & the Bad Seeds

-Tintakirály szerelmes-

Erkel Színház, 1997. Június 12. Ezen az éjszakán izzadtan vonaglottam a „Berlin felett az ég" füstös pinceklubjában, versenyt csaholtam Euchrid csapdavárának nyomorult korcsaival. A színpadon a Tintakirály, és „homok és korom és por és kosz" De Ő tiszta, s vele egy kicsit én is tisztább. A sötétben is csak fehér, itt belül őszinte, végtelen szeretet. Pedig leterít, aztán átölel és ismét megfeszít… Hallgatva választ kapok a bennem görbülő miértekre. Érzem, az istenekkel beszélget ő, s azok válaszolnak kérdéseire. Szerelem; felemelő és kétségbeejtő, szerelem; vakmerő, s megtévesztő. Az állandó Nagy Kétely: szerelem. Let Love In - Nick Cave és az istenek válasza.

LET LOVE IN

Szeretsz-e engem? / Do you love me?

A tűz és zaj éjszakáján találtam rá
Vad harangok zúgtak az égen
Attól a perctől tudtam
Halálom napjáig szeretem majd őt
És ezer könnyet csókoltam szét
A mindig váltakozó Bánatok hölgye ő
Olykor koldult
Olykor lopott
Olykor másnapra rejtett bánatok
Egy végtelen éjjelen
Ezüst csillag ragyogott fenn
És a kápolna harangjai csilingeltek

Szeretsz-e engem?
Úgy ahogy én szeretlek?

Azért kaptam meg őt, hogy rendbe hozzon mindent
Én minden tettemet eléraktam halomba
De ezek után is olyan elvadult, és kevés voltam
Megtaláltam benne Istent, és Isten minden gonoszságát
Ágyamban feloldotta a jeget
Feje felett egy álcázott nap lángolt
Ahol ő ott volt, mindent fénnyel töltött meg
Árnyéka agyar, és szőrös, és őrült
Szerelmünk szálai reménytelenül összegabalyodtak
És a kápolna harangjai csilingeltek
Ő komolyan vette a szerelmet, és az önfeláldozást
És felfigyelt a zsarnokságra és a vérontásra
Nézd, én próbálom, és igazán próbálom
De mégis hibázom

Gyere hát, találj rám, drága egyetlenem
Teljesen tönkrementem, hulladék vagyok
Ó, ott jön ő, eltakarva a napot
Lábszárain vér csorog le
A hold az égen viharvert, és szétmarcangolt
És a kápolna harangjai csilingeltek

Minden dolog bevégződni készül
Már megismerése előtt tudtam, el fogom veszíteni őt
Átkot szórok; mindent úgy tettem, hogy neki jó legyen
Átkot szórok; mindent úgy tettem, hogy ne éljek vissza vele
Őrült bilincsek csuklóin és bokáin
És a kápolna harangjai csilingeltek

Ő már senkié / Nobody's baby now

Felkutattam a szent könyveket
Megpróbáltam a megváltó Jézus Krisztus rejtélyét megoldani
Elolvastam költőket és elemzőket
Az emberi viselkedésről szóló könyvekben kutattam
Beutaztam az egész világot a válaszért
Melyet nem sikerült megtalálnom

Nem tudom, miért, és nem tudom hogyan,
de ő már senkié.

Szerettem őt, azután azt hittem még mindig szeretem
Az ő arcát látom, amikor olyan hangulatok törnek rám
A véremben és a bőrömben él ő
Vad tekintete, sötét haja
Fagyos ajkai olyan hidegek, mint a kő
Igen, én jelentettem neki a férfit
De vannak olyan dolgok,
Melyeket a szerelem sem fogad el
Akkor a kezét fogtam, de már nem.

Nem tudom miért, és nem tudom hogyan,
de ő már senkié.

Ez az a ruhája, amit a leginkább kedveltem
Kék tűzött ibolyákkal a mellénél
Ezek a rengeteg-sok levelem
Hosszú ujjú kezeivel darabokra tépte
Én voltam az ő kegyetlen szívű férfije
És hát megpróbáltam kiűzni belőle a szellemet
Ő meg most is csak átnéz rajtam.

Nem tudom miért, és nem tudom hogyan,
de ő már senkié.

Szerető / Loverman

Ajtód előtt egy ördög vár (meddig még…)
Rúgkapálva és ordítva és a földet taposva
Fájdalmában üvölt, és felmászik a falakra
Ajtód előtt egy ördög vár
Elgyengítette a gonoszság, és összetörte a világ

A neved kiáltja, és még többet akar
Ajtód előtt egy ördög vár

Szerető! Mióta a világ a világ
Örökké, úgy legyen, az idők végezetéig
Vedd le ezt a ruhát, jövök
A szeretőd vagyok
Mert én vagyok, aki vagyok, aki vagyok

L= a szerelemért, drágám
O= csak érted teszem, amit teszek
V= hogy valóban szeressek mindent, ami Te vagy
E= hogy szinte mindent szeressek, amit Te teszel
R= hogy rabolj el
M= hogy gyilkolj meg
A= hogy választ kapjak minden imámra
N= hogy tudd, minden kérdésedre szeretőd a válasz

A szeretőd leszek! A keserű végig
Amikor birodalmak omlanak össze, mindörökké és
örökké és örökké, úgy legyen, én vagyok a szeretőd
Segíts hát nekem! Segíts hát nekem
Mert én vagyok, aki vagyok, aki vagyok
Én a szeretőd vagyok

Egy ördög csúszik végig a padlódon
Reszkető szívvel bemegy az ajtódon
Ugráló mancsában reszkető nemiségével
Egy ördög csúszik végig a padlódon
Öreg és ostoba és éhes és fájdalmas
És vak és nyomorék és mocskos és szegény
Egy ördög csúszik végig a padlódon

Szerető! Itt állok örökké, úgy legyen
Mert én vagyok, aki vagyok, aki vagyok
Bocsáss meg, kedvesem! Kezeim összekötözve
És nincs választásom, nincs más választásom

(Újra elmondom)
L= a szerelemért
O= hogy megtegyem
V= az erényért, hogy ne hátráljak meg
E= az egyenlőségért, ha Te is akarsz engem
R= hogy add át magad nekem
M= azért, ami az enyém
A= nem számít, bármennyi éves is vagy
N= mert sosem lehet túl késő

Szeretőd leszek! Készítettem egy mesteri tervet
Leszedem a ruhád, a tiéd leszek
Megszerzem a trónt, megszerzem a palástot,
megszerzem a koronát
Mert én vagyok, aki vagyok, aki vagyok
A szeretőd vagyok.

Egy ördög fekszik melletted
Talán azt hiszed elaludt, de pillants rá a szemeire

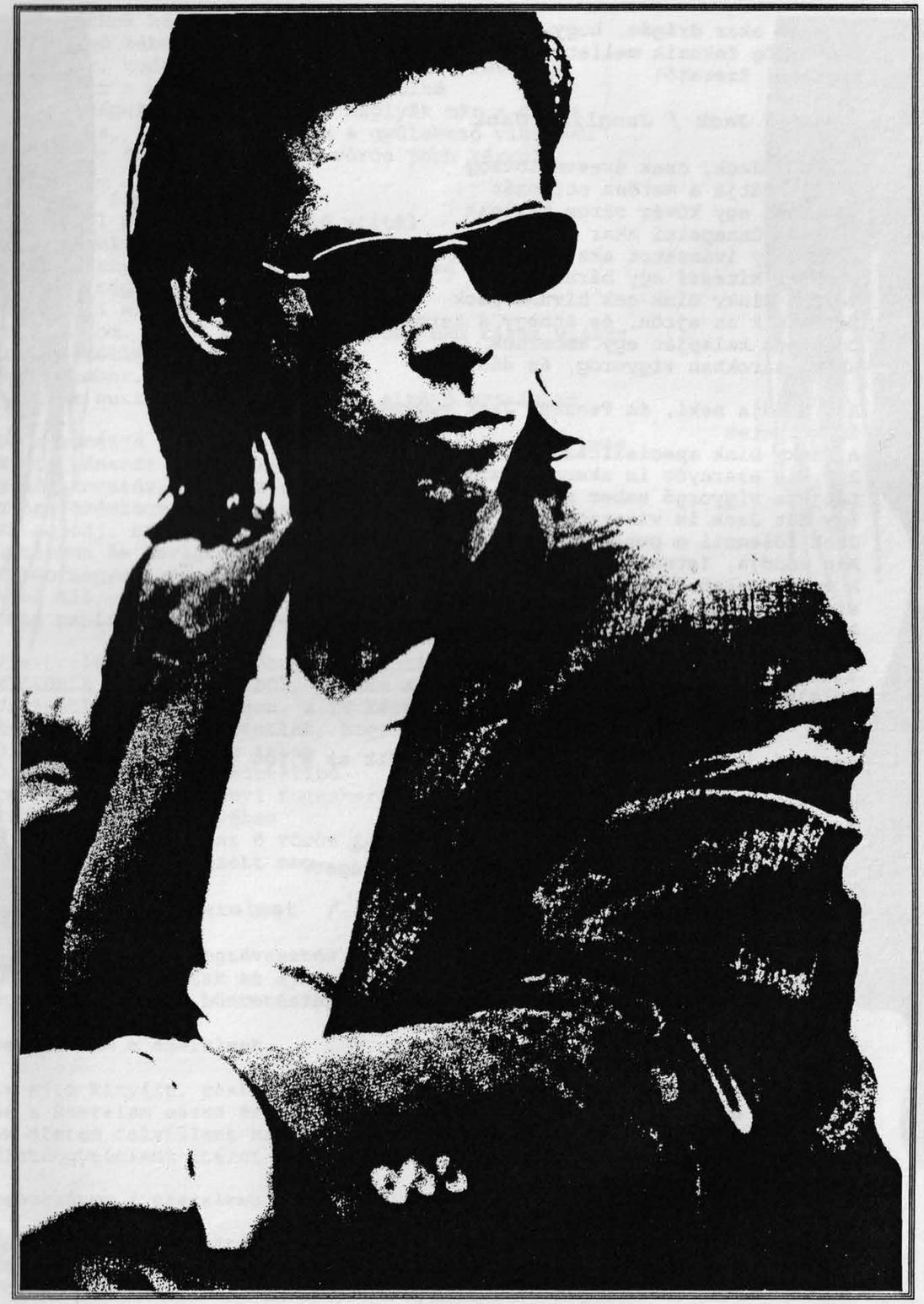

Ő téged akar drágám, hogy légy a jegyese
Egy ördög fekszik melletted
Szerető! Szerető!

Fecsegő Jack / Jangling Jack

Fecsegő Jack, csak üresen locsog
Meglátogatja a merész otthonát
Odakiált egy kövér sárga taxinak
Jack ma ünnepelni akar
Jack nagy ivászatot akar
A sofőr kiteszi egy bárnál
Melyet Rinky Dink-nek hívnak Jack
Bevágódik az ajtón, és átmegy a termen
Odadobja kalapját egy embernek
Aki a sarokban vigyorog, és dúdol

Azt mondja neki, én Fecsegő Jack vagyok
Énekelgetek
A Rinky Dink specialitását kérem
Egy kis esernyőt is akarok hozzá
Látja a vigyorgó ember nevetését
Így hát Jack is visszanevet
Jack fölemeli a poharát
Azt mondja, Isten áldja ezt az országot
A veszteseket és a győzteseket, és mindent
az országban; a jó fiúkat és a bűnösöket
A vigyorgó ember azt mondja
Haver, mindez csak üres fecsegés
Előránt egy kis fekete pisztolyt
Belelő egy golyót Jack-be
„Fecsegő Jack, hogy érzed magad?"

Fecsegő Jack felkel a székből, kivágódik az ajtón
Az utcán ér földet egy kupacon
Anyja hangját hallja, dúdolva
Jack felkiált, „Mama Te vagy az?"
Látja a megvadult várost, látja a halomba
rakott halottakat, látja a sikoltozó tömeget
Felüvölt, „Hol a pokolban vagyok?"
Dúdolni kezd, dúdolni kezd

Fecsegő Jack, mint ténykérdés
Átkúszik a tömegen, visszatér a bárba
Jack odamászik a székéhez, felvonszolja magát
Visszazuhan a földre, egy vértócsába esik
„Viszlát, Mami, viszlát, viszlát!"
Jack összegörnyed
Hányni kezd és meghal
Dúdolva, dúdolva

Vörös jobb kéz / Red Right Hand

Tegyünk egy sétát a város szélére
Menjünk végig az ösvényen
Ahol látszik a homályban a völgyhíd
Mint a végzet madara, ahogy megmozdul és recseg

Ahol titkok hevernek a tűzvonalban
És a zúgó kábelekben
Hé ember, tudod, hogy soha nem jössz vissza
A tér már a múlté, a híd már a múlté
A nehézségek már a múlté, a máglyák már a múlté
Egy magas, jóképű férfi jön a gyülekező viharban
Egy poros fekete kabátban, vörös jobb kézzel

Karjaiba fog venni
Meséld el neki, hogy jó fiú voltál
Újra felélesztí azokat az álmokat
Egész életed sem elég, hogy lerombold
Felemel téged a mélységből
Felhevíti az összeszoruló lelked
Hé barátom, tudod te is, hogy soha nem térsz vissza
Ő egy szellem, ő egy isten
Ő egy ember, ő egy hittérítő
A nevét suttogják mindenütt az eltűnő országban

De a kabátja alatt ott van elrejtve vörös jobb keze
Nincs pénzed? Ő ad neked
Nincs kocsid? Ő szerez egyet neked
Nincs önérzeted, semminek érzed magad?
Ne aggódj, barátom, itt jön ő
Gettókon és korlátokon át, és tanyákon és
Nyomornegyedeken át
Ahol áll, árnyékot vet
Zöld papírköteg vörös jobb kezében

Viszontlátod rémálmaidban, viszontlátod álmaidban
Előtűnik majd a semmiből, de nem az lesz akinek hiszed
Viszontlátod a fejedben, a TV képernyőn
És barátom figyelmeztetlek, hogy kergesd el!
Ő egy szellem, ő egy isten
Ő egy ember, ő egy hittérítő
Te is csak egy parányi fogaskerék vagy
Katasztrofális tervében
A tervben, melyet az ő vörös jobb keze
Tervezett és rendezett meg

Bebocsátom a szerelmet / I let love in

Kétségbeesés és megtévesztés, a Szerelem ronda kis ikrei
Jöttek, és kopogtak az ajtómon, beengedtem őket
Drágám Te vagy a büntetés minden korábbi bűnömért

Bebocsátom a szerelmet

Az ajtó kinyílt, csak egy reccsenés
De a Szerelem eszes és vakmerő volt
Az életem felvillant szemeim előtt, rettenetes volt látni
Életfogytiglani ítélet egy valódi verem aljából

Bebocsátom a szerelmet

Én már voltam megkötözve és betömött szájjal
És terrorizálva
Voltam már kasztrált és agyonütött

De soha nem jött kínvallatóm ilyen alattomos álruhában

Bebocsátom a szerelmet

Ó uram, mondd meg, mit vétettem
Kérlek, ne hagyj itt magamra
Hová lettek a barátaim,
A barátaim elmentek

Ha majd ott ülsz teljesen egyedül
És azt hallod, kopognak az ajtódon
És a levegő ígéretekkel van tele
Nos, barátom, akkor figyelmeztettelek
Sokkal rosszabb a Szerelem szeretőjének lenni
Mint a Szerelem által megvetett szeretőnek lenni

Bebocsátom a szerelmet

Szomjas kutya / Thirsty dog

Tudom, hallottad már régebben is ezt a történetet
Sajnálom ezt a 3 éve tartó háborút
A sátrak, dróthálók, és árkok állítását
Sajnálom azt a másik éjszakát
Én ismerem a bocsánatkérést, de nem tesz jóvá semmit
De sajnálom azokat a dolgokat is
Amiket még nem is említettem

Sajnálom, sajnálom, sajnálom
Csak ülök a „Szomjas Kutyában", és érzem, sajnálom

Leszögezett dobozban tartasz
Sajnálom, de betartom a határvonalat
Őrült számmal, és fecsegő gúnyolódó fejjel
Sajnálom, hogy valaha is megírtam azt a könyvet
Sajnálom, hogy így nézek rád
De nem tudok ellene sokat tenni

Sajnálom a kórházi esetet,
vannak megbocsájthatatlan dolgok
Néhány dolgot egyszerűen nem lehet elnézni
Nem tudtam, hogyan bánjak veled
És amikor levegőzni mentem, láttam az életem
És csodálkoztam, mi a pokolért éltem eddig

Bocsánatot kérek minden barátod miatt
Remélem, újra szóba állnak majd velem
Mondtam korábban is, én megfizettem már minden
károkozásomért
Sajnálom, ez csak rohadt szerencse
Sajnálom, de elfelejtettem hogyan kell szeretkezni
Azt hiszem, ez csak a szív és lélek egyfajta éhsége
Bocsáss meg drágám, de ne aggódj
A szerelem mindig arra késztet, hogy bocsánatot kérjek
És én tetőtől talpig sajnálom
De mindig részeg vagyok
Bocsánatot kérek, hogy létezem
És amikor a szemedbe nézek, látom,

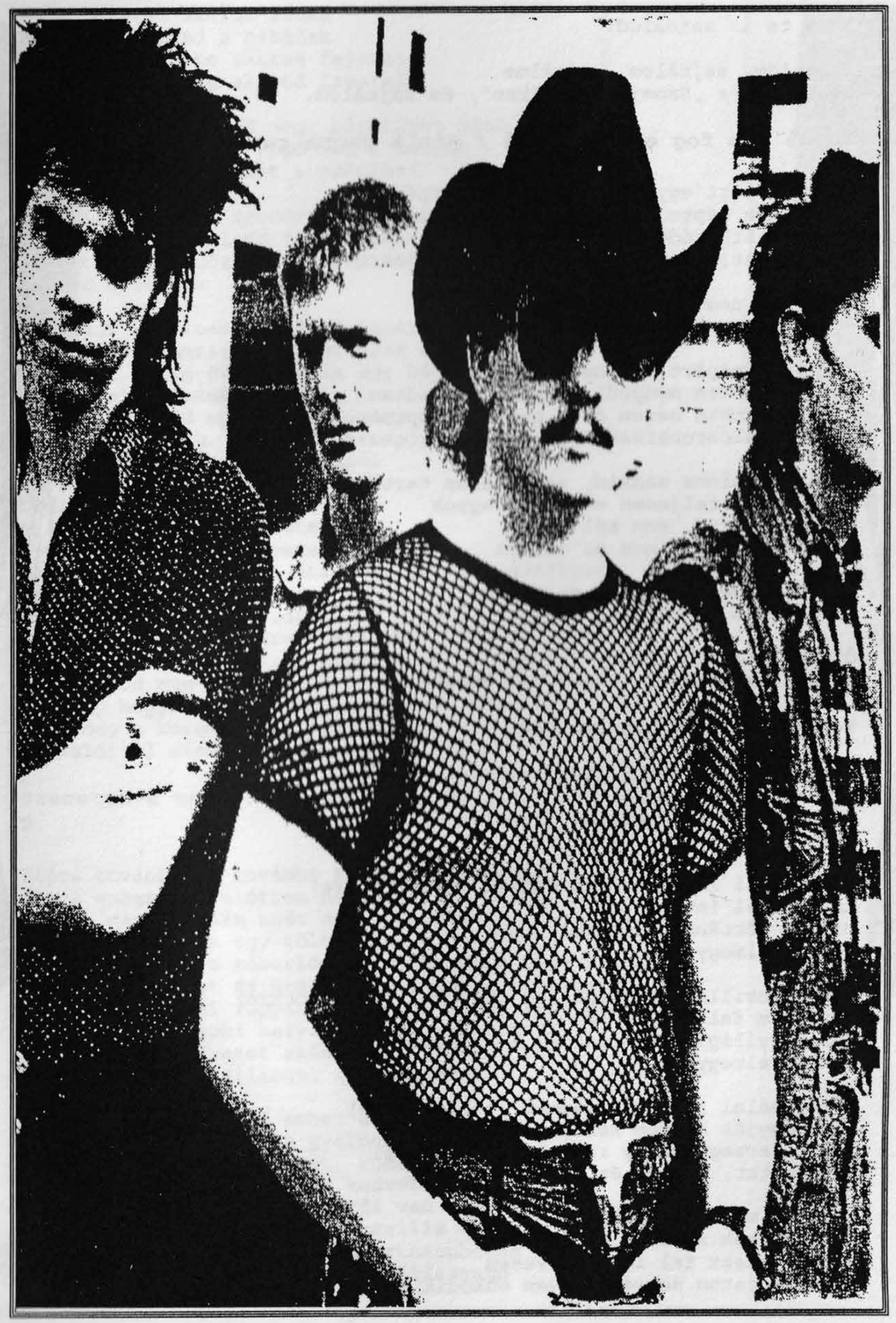

hogy te is sajnálod.

Sajnálom, sajnálom, sajnálom
Csak ülök a „Szomjas Kutyában", és sajnálom.

Többé nem fog esni az eső / Ain't gonna rain anymore

Egyszer jött egy vihar egy lány képében
Darabokra tépte meghitt kis világomat
És néha átkozódom, mert még mindig hallom a
tombolását; lent a törmeléken és romokon át

És többé nem fog esni az eső
A kedvesem elment

Keresztülsöpört rajtam a vihar
Egy halálosan nyugodt tengeren maradtam
És mindörökké nézem őt a gerendaroppanásokon át
Álmaim hálószobáinak kapualjai beszögezve

Most már nincs senkim, aki hozzám tartozna
Most ismét teljesen egyedül vagyok
Sem túl forró, sem túl hideg
És semmi jele nincs az esőnek

És többé nem fog esni az eső
A kedvesem elment

Ő soha nem jön többé vissza
Bármit is mondasz, engem nem érdekel

Tégy tönkre / Lay me low

Tönkre fognak tenni (tégy tönkre)
Eltemetnek a hóban
Hátraszegik fejüket, és diadalmasan beszélnek
Amikor elmegyek

Ugrándozni és kiáltozni fognak (tégy tönkre)
Karjaikkal integetnek
Minden történet előkerül
Amikor elmegyek

Minden csillag fényesen fog ragyogni (tégy tönkre)
Barátaim feladják a harcot
Más megvilágításban látják a munkámat
Amikor elmegyek

Telefonálni fognak anyámnak (tégy tönkre)
Abbahagyják bátyám keresését
Aki kifecseg néhány rég-elmúlt szerelmi
történetet, melyre én alig emlékszem

Emeljük meg kalapunkat
Az embernek a világ tetején
Gyere, mássz fel ide, kedvesem
És megmutatom neked, hogyan működik ez

Ha a barátom akarsz lenni
És ha megbántad a hibádat
És ha mindent be akarsz fejezni
És ha azután meg akarod ismerni
Hajts fejet!
Tedd meg most! Tedd meg, bármilyen késő is
Állj ki mellettem! Fogd meg a kezem!
És küldj el mindenkit a pokolba!

Értesítik majd a rendőrfőnököt (tégy tönkre)
Aki megkönnyebbülten felsóhajt
Azt mondja, bűnöző, csaló és tolvaj vagyok
Amikor elmegyek

Interjút készítenek majd a tanáraimmal (tégy tönkre)
Tíz mérföld hosszú autósor lesz ott
Az egész világ összegyűlik egy búcsúdalra
Amikor eltemetnek
Megfújnak majd egy kürtöt (tégy tönkre)
A tenger dühöng, az ég viharos
Minden ember és állat gyászol
Amikor elmegyek
Emeljük meg kalapunkat
Az embernek a világ tetején
Gyere, mássz ide kedvesem
És látjuk, hogy ez az átkozott dolog megváltozik
Ha a barátom akarsz lenni
És ha megbántad hibáidat
És ha mindent be akarsz fejezni
És ha azután meg akarod ismerni
Akkor tedd meg
Mindegy hogyan, tedd meg, bármilyen késő is
Fogd meg a kezem, állj mellém
És küldj el mindenkit a pokolba

Szeretsz-e engem? 2.rész / Do you love me? Part 2.

Előre tovább! És tovább! És tovább! Megyek
Ahová ember még előttem nem is akart menni
Amíg a cipőtalpaim szét nem lyukadnak
Lefelé a völgybe egy tölténnyel
Ez a bolyongó és kóborló már megtette a maga útját
Dinoszauruszokat és drága öreg lovakat legeltetek
És a város utcái roppannak, és egy nagy lyuk kényszerít
Engem le a szónoki helyről, a pulpitusomról
A színházi mennyezet ezüstszínű szikrát szór
És az aprópénz csilingel a zsebemben

Van egy szürkésszemű ember a színházban
Aki fogságban tartja a gyermekkoromat
A színpadon egy haláleset, ruhasuhogás
És egy gyenge hang szólít kedvesen
Egy ravasz szürkésszemű férfi van a színházban
A színpadon egy majom, egy gorilla
Ott egy nyögés, egy köhögés, ruhasuhogás
És egy hang, mely halál és vaníliaszagú

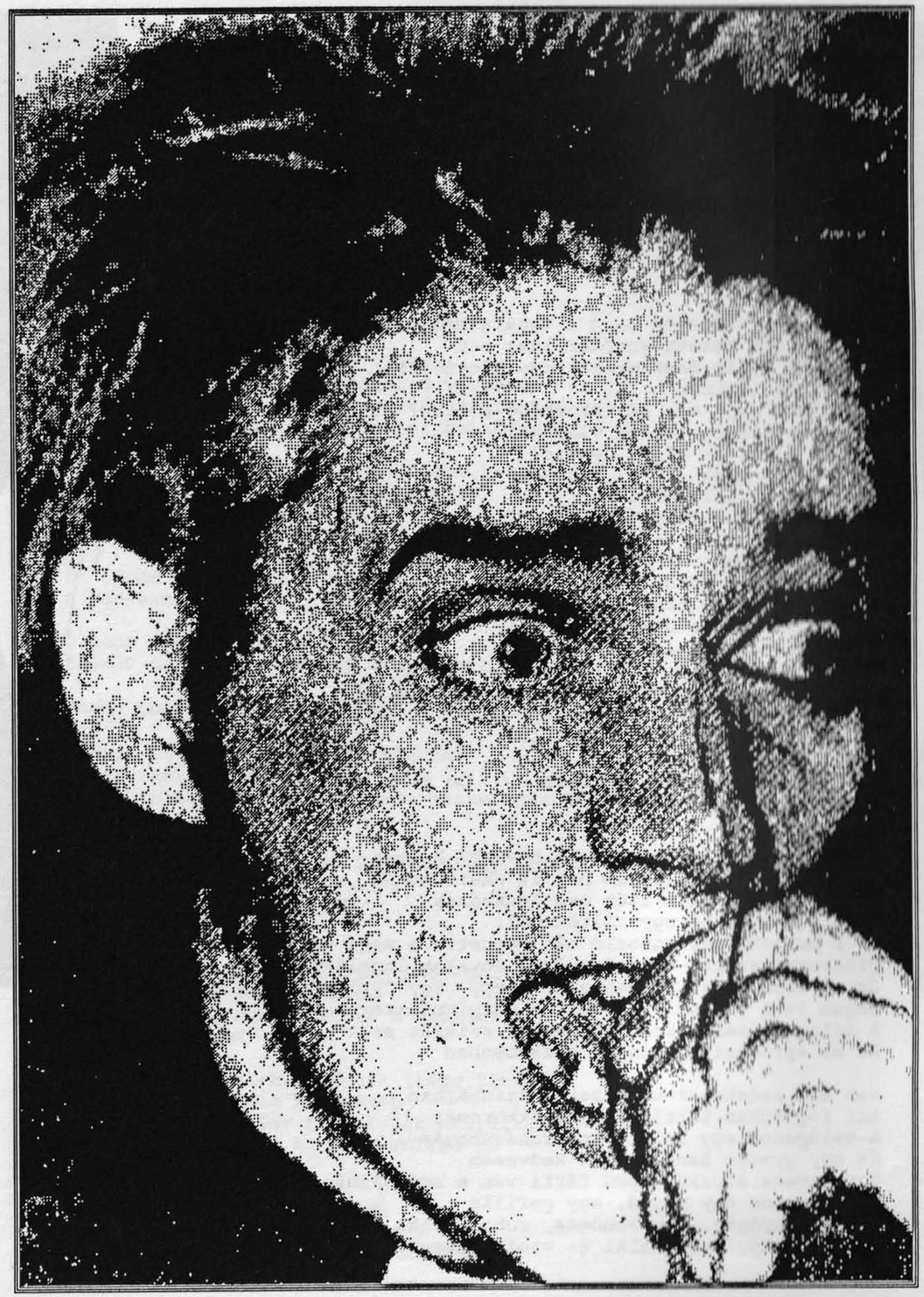

Ez valami titok, szétmarcangolt és eltorzult
És az aprópénz csilingel a zsebemben

A falak és a mennyezet vérrel festettek
A fények kihunynak, szétnyílik a vörös függöny
A terem tele füsttel, a darabot kívülről ismerem
És az aprópénz csilingel a zsebemben
Amint a nagyszínpad recsegett-ropogott
Gyermekkorom órája legombolyodott és megállt
És csinos kis testem furcsán megbicsaklott
És a nadrágom a bokámra szorul
Igen, előre tovább! És felfelé!
És megyek, hogy megtaláljam a szerelmet
Szeretsz-e engem? Ha igen, hálás vagyok

A város egy emberevő óriás, meglapulva a folyóparton
Életet ad, de el is veszi a fiatalságom
Majd eljön az idő, amikor nem tudsz elszabadulni
Ez tény. Ez a jéghideg valóság.
Szeretsz-e engem? Én szeretlek kedves
De szeretsz-e engem? Igen szeretlek téged,
mert jóképű vagy
A fogaskerekek és drótok között, az ifjúságom
Vanília-szellő és jóképű majmok lányos szemekkel
Igazság és hazugság között kószáló álmok

Emlékek, melyek gyalázatos hazugságokká válnak
Hát előre, tovább! És tovább! Én megyek!
Megyek, hogy megtaláljam a szerelmet
Kékesfekete bilincsek csuklóimon és bokáimon
És az aprópénz csilingel a zsebemben.

Diszkográfia:
From Her To Eternity
The Firstborn Is Dead
Kicking Against The Pricks
Your Funeral Is My Trial
Tender Prey
The Good Son
Henry's Dream
Let Love In
Murder Ballads

MAGYAR GREGORIÁNUM

A gregorián énekek tágabb értelemben az egyszólamú latin éneknek a római egyház liturgiájában gyökerező korai formái, szorosabb értelemben a mise és officium római-frank liturgiában használt dallamai. A 8.sz.-ba visszanyúló hagyomány szerint I.(Nagy) Gergely pápa gyűjtötte össze a római liturgia énekeit. Ezt a felfogást többször elvetették, majd újra megalapozottnak ismerték el. Gergely tevékenysége a liturgia terén egyértelműen bebizonyosodott, az azonban bizonytalan, hogy a zenei tevékenységét alátámasztó első tanúk gregorián éneken a mi mai gregorián énekünket értették-e, vagy pedig az ún. órómai éneket. Az újfajta ének, mely Gergely nevét kapta, állítólag 850 táján mindenütt érvényre jutott, Spanyolország és Milánó kivételével. A 9.sz.-ban a neumákkal olyan hangjegyírás-rendszer is keletkezett, mely az egyszerű liturgikus repertoár teljes feljegyzését lehetővé tette. A magyarországi gregorián ének hazai középkori forrásainak számbavétele a 19.sz.második felében indult meg, inkább könyvészeti, mint zenei érdeklődés nyomán. Bogisich; A keresztény egyház ősi zenéje c. munkája nem is vett róla tudomást: Szt.László sequentiáját még egy göttweigi misekönyv alapján idézte(1879). Középkori művelődéstörténetünk, főleg könyvtáraink vizsgálatával kutatók egész sora foglalkozott, de mivel a gregorián kódexek nem ígértek magyar szempontból sajátos értékeket, a zenei tartalom vizsgálata csak lassan, a 20-as évektől indult meg Isoz Kálmán tanulmányával(1922), majd Bartha Dénes Szalkai-publikációjával(1934), mely éles fényt vetett a 15.századi literátus réteg zenei műveltségére. Az 60-as években publikálta Falvy Zoltán és Mezey László a Codex Albensist: ez új és szilárd alapot nyújtott a későbbi források értékeléséhez. A hazai és külföldi források paleográfiai és dallami áttekintése jó két évtizednyi idő alatt Szigeti K., majd főként Szendrei J., Dobszay L.és Rajeczky B. munkája nyomán a mo.-i gregorián énekek első tartalmi értékeléséhez és történetének megrajzolásához vezetett. A kutatások szerint a római –frank énekreform eredményeinek átvételével honosodott meg hazánkban a 11.sz.-ban. A századközép zavarainak ellenére Szt.László és Kálmán alatt annyira megerősödött, hogy a 12.sz. második felére már repertoárja, saját hangjegyírás-rendszere is kialakulhatott, Esztergom liturgikus szerepe nyomán. A zágrábi és váradi statutumok rendelkezéseiből kitűnik, hogy a káptalani iskolák énektanítása az ország egész területén alapos énekgyakorlatot és zenei képzést adott a felnövekvő írástudó rétegnek; ennek hangjegyíró- készségéről késő középkori forrásaink bőven tanúskodnak. A gregorián énekek szakemberei már a 12.sz.végén a Pray-kódex tanúsága szerint önálló dallamalkalmazásra, sőt kompozícióra is vállalkozhattak. Tevékenységük nyomán a 13.sz.-tól az Árpád-házi szentek verses officiumai, himnuszdallamok és –dallamapplikációk gazdag sora, valamint saját passió- és Te Deum-alakítás maradt az utókorra, tanúsítva a hazai gregorián európai nívóját, gazdag variánsain keresztül pedig egyben virágzó gyakorlatát. Bár a sajátos magyar gregorián ének gyakorlat a tridenti zsinat után Pázmány nyomására a rómainak adott helyet, a pálosok énekeskönyvei és a zágrábi praxis a 18.sz.-ban még őrizte a középkori hagyatékot. Az énekeskönyvek és a még ma is élő népzenei hagyomány magyar nyelvű gregoriánváltozatai mutatják, mennyi szívódott fel a latin nyelvű énekrendből a nép emlékezetébe. A középkori praxis bemutatását a Magyar Gregoriánum hanglemezsorozaton keresztül a 70-es években országos érdeklődés fogadta. Hasznosítását a zsinat utáni új katolikus énekeskönyv tűzte a programjára.

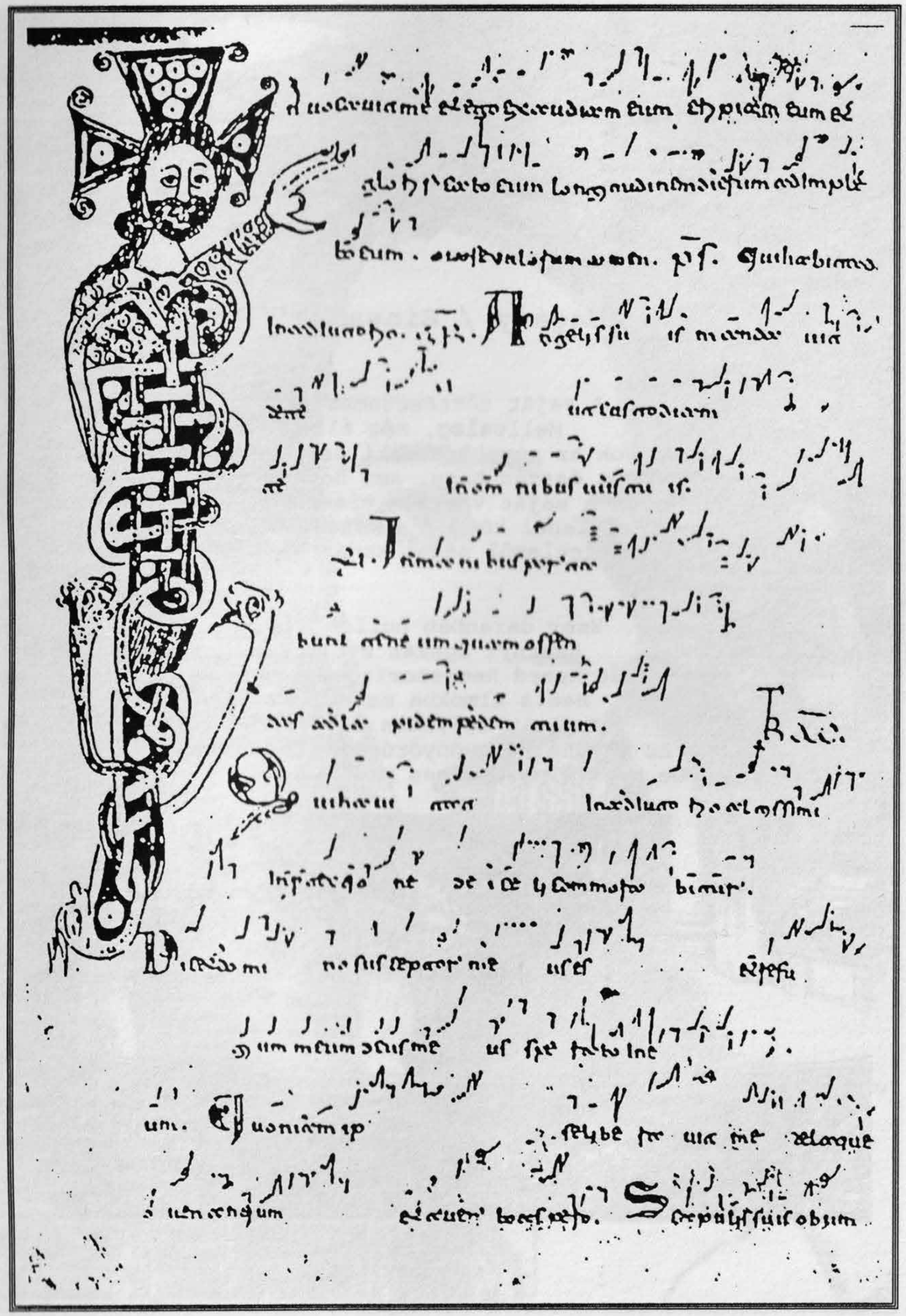

Magány / Einsamkeit

A saját történetemet írom
Mellesleg, még élek
Én vagyok az egyetlen, aki észrevesz engem
És az összes hang, ami hozzám szól
csak saját vágyaim visszhangja
Erőtlenül küzdök a magány ellen
És tehetetlenül nézem saját történetem

Ezer darabban hullok szét
Ezernyi igazat üvöltök
És kezed nem szorítom eléggé
Hamis álmokba menekülök
Foglalt helyekre ültetnek
Az együttlét gyönyörűségét kerestem
De csak a nevetséges magányt találtam

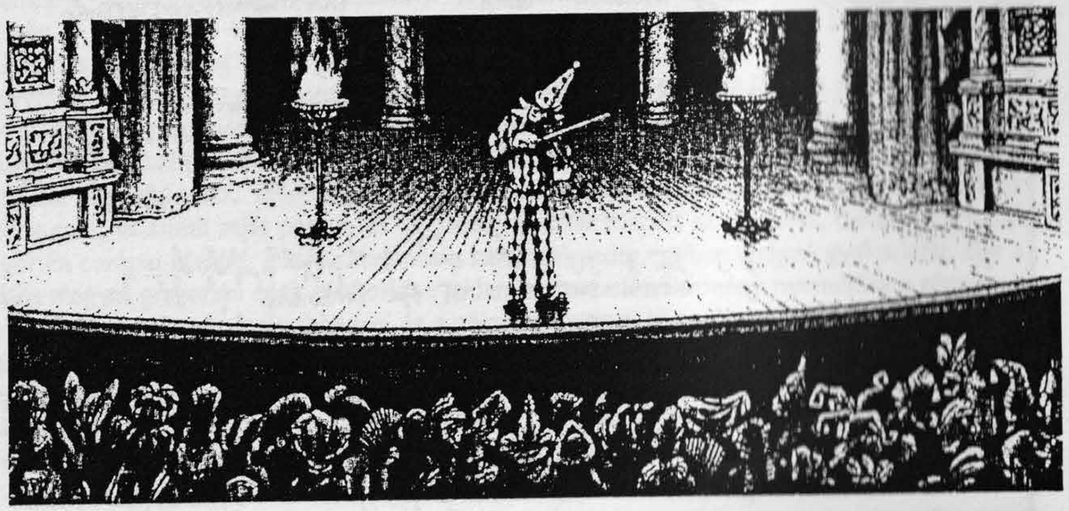

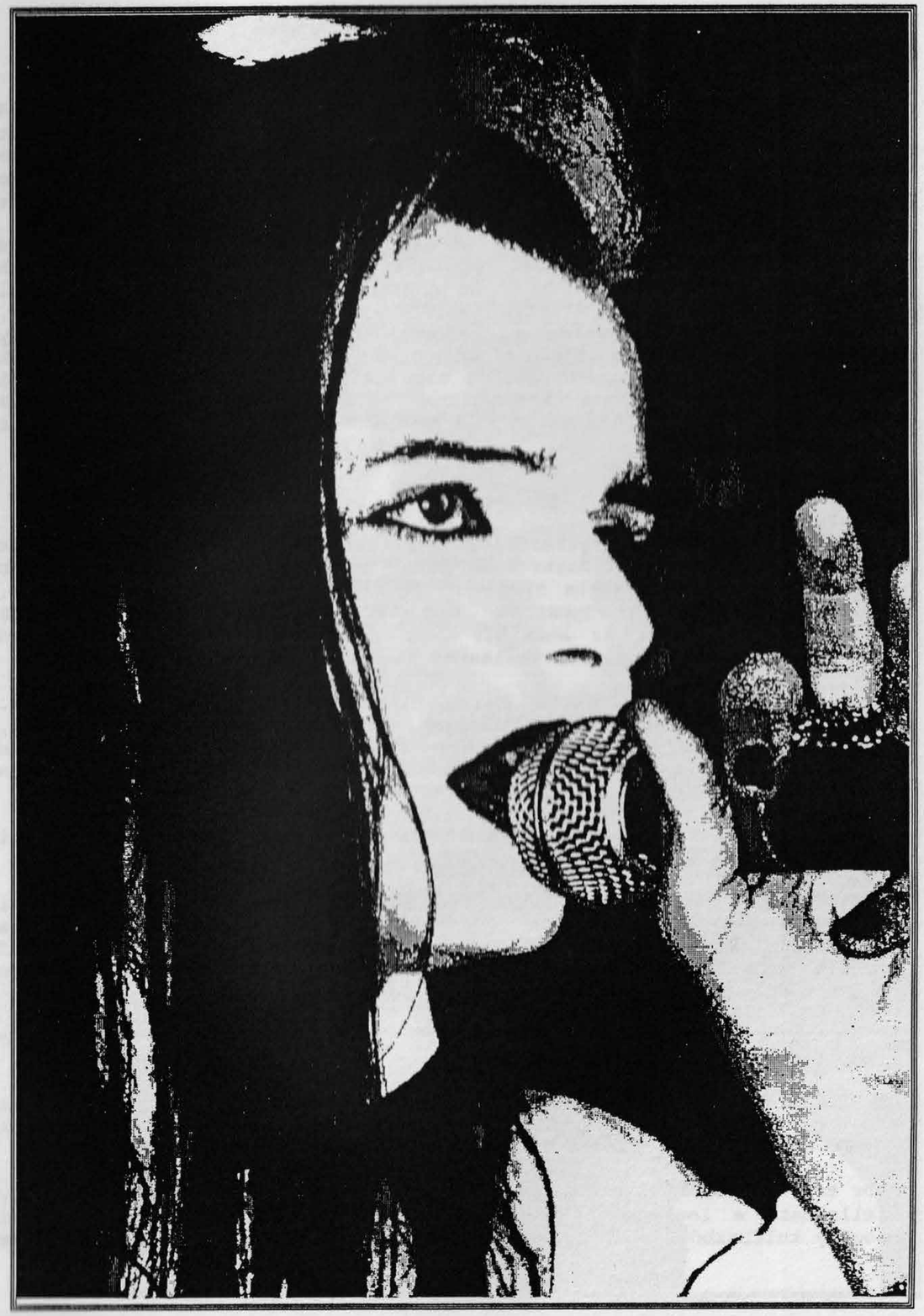

Tony Wakeford / SOL INVICTUS

Egy ismeretlen zenei univerzum kapuja nyílt meg előttem 1994 közepe táján, amikor a **Sol Invictus**-t, *Tony Wakeford* zenéjét először hallottam. Az élmény meghatározó volt, az ösztöneim megsúgták e találkozás horderejét. A **Joy Division** megismeréséhez volt hasonlatos. Egy zenén túli mélységbe fülelés, botorkálás a sötétben, majd zuhanás, zuhanás…
De az azóta eltelt évek még mindig a tapogatózás, és az óvatos búvármunka jelzőivel bírnak. Ez köszönhető a hazai érdeklődésnek megfelelő információáramlásnak, de mindenek előtt annak a csodálattal vegyes félelemnek, melyet azóta is iránta érzek. Szomorú, melankolikus, sztoikus hangvétel. E szavakkal jellemezhetném *Wakeford* líráját. Ám egy örök belső küzdelem, a bele nem nyugvó szellem harcos hangja is érződik a felvételeken. Egy, a fogyasztói társadalomtól megcsömörlött, alkotni vágyó, a valódi értékekre rácsodálkozó szellemé. A világ rohan, de mi ne tegyük, álljunk *Wakeford* mellé a Legyőzhetetlen Nap alá, s hallgassuk a **Sol Invictus**-t.

Az alábbiakban két interjúfordítás részletei olvashatók. Az egyiket 1994 tavaszán készítette Per Nostrom és Johann Birgander. Ez valamivel később jelent meg a Flux magazin oldalain./**Flux**/ A másik interjú az **A.A.I.K.** (Asatrú Rokonságok Független Szövetsége) 1996 végén készített beszélgetése, melyet az amerikai „**Vor trú**" közölt le. Tony Wakeford múltról-jövőről, Európáról, vallásról, zenéről, és önmagáról…

T.Wakeford:- Anglia különös, egyáltalán nem érzem Európa részének. Sokkal inkább Európa az olyan országok, mint Franciaország, Németország, Belgium. Nagyon sok barátom él ott. Európa alakított engem a kultúrájával -jónak és rossznak- amilyen vagyok. Ennek következtében természetes, hogy őket tekintem őseimnek.

Vor trú:- Mégis gyakran fejezed ki csalódottságodat a jelenlegi Európával szemben.

T.Wakeford:-Igen, de ami Európában egyesül: egy igen erős amerikai befolyás és a gazdaságok és nagyhatalmak erkölcsi világképe, mellőzve a kulturális és spirituális szempontokat. Az ok: egy európai verzió Amerika mintáján az Egyesült Európai Államok létrehozására. Ez nem az én elképzelésem az ideális Európára.

Vor trú:- Látsz valami lehetőséget /reményt/ ezzel kapcsolatban a jövőben?

T.Wakeford:- Nem vagyok benne biztos, hogy van. Még ha rengeteg fiatal is van, aki érdeklődik a múlt iránt, az európai kultúrák és művészetek után. Más jó jel a Francia filmipar Hollywood ellenes irányzatai.

Vor trú:- Az európai érdekeltséghez kötődik a pogány vallás témája, mely fellelhető a lemezeken. Például a **Sol Invictus** név egy dél-Európai pogány kultuszból ered, a Legyőzhetetlen Nap kultuszából. Érdeklődsz az

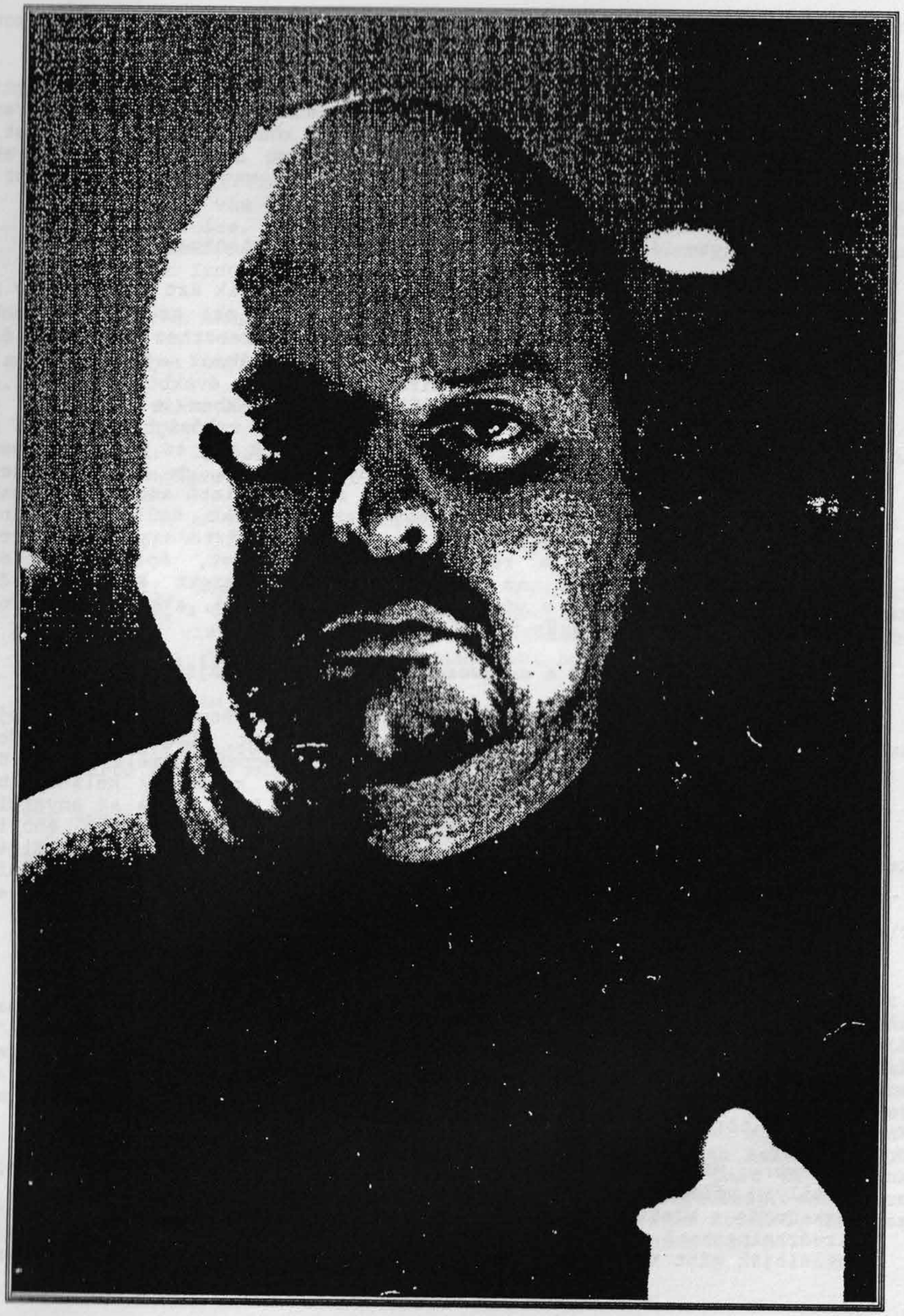

ősi hiedelmek iránt, melyek viszont főleg az ősi északi vallásokon alapulnak. Mi vonz téged a rúnák és az északi mitológiában leginkább?

T.Wakeford:- Minden elbizakodottság nélkül, mikor rájuk találtam, semmi különlegeset nem láttam bennük. Olyan volt, mintha mindig is ismertem volna őket, csak nem tudtam róla. Szóval igen könnyen elfogadtam őket. Évekig kutattam a rúnákat, viszont nem igényelem, hogy szakértő legyek benne. Nem akarok prédikálni sem, hogy mi mit, vagy mit nem jelent. Teljesen egyéniek az értelmezések.

:Vor trú- Hogyan látod a kereszténység szerepét mostanában?

T.Wakeford:- Kaptam pár levelet olyan emberektől, akik azt írták, hogy a **Sol Invictus** a kedvenc sátánista zenekaruk. Ennek oka az olyan számok szövegei lehetnek, mint a "***Kneel to the Cross***" /Kereszthez térdelni/ és a "***Black Easter***" /Fekete Húsvét/. De ezek valójában rejtett gúnnyal íródtak. A Hammer horrorfilmek inspirálták a 70-es évekből, mint pl.a "The Devil Rides Out" /Az ördög kilovagol/. Ezekben a filmekben a sátánisták nagyon gazdagok és sikeresek voltak. A valóságban viszont a legtöbb sátánista csak szomorú, mocskos fajta, akik még 40 éves korukban is az anyjukkal laknak. Szóval kicsit gúnyosan írtam, de aztán egyszer kapok egy levelet, egy olyan embertől, aki rosszindulatú antikrisztusnak hisz, ami nem vagyok. Szerintem egy csomó effekt épül keresztény motívumokra, bár a szervezett kereszténység eléggé ártalmas volt régen. Viszont nagyon szeretem a régi keresztény zenéket, építészetet és művészetet. Azt mondják, az jó, hogy a szervezett kereszténység haldoklik, de ha ezt csak a vásárlás fogja felváltani, akkor nem vagyok benne biztos, hogy ez igazán jó dolog lenne.

Vor trú:- Mi a véleményed a szervezett vallás többi fajtájáról?

T.Wakeford:- Szerintem a zsidó, iszlám és keresztény vallások alapja káros. Ezek a hitek, az egyistenhit a természet ellen vannak. Nem ismerve el a női és férfi oldalt, és eképpen kíméletlenek és természetellenesek. A katolicizmus az a vallás, mely egy kellemesebb terület, amióta sok pogányság van benne. Például Szűz Mária az anyaföld szimbólumán alapszik, és egy katolikus templomban legalább annyit imádkoznak a Madonnához, mint Jézushoz. Nagyon tetszenek a latin misék is a csodálatos rituál-mágiájukkal. A vallások közül a buddhizmus tűnik a legkevésbé károsnak, ugyanis ők nem járkálnak szerte zaklatva az embereket, hogy csatlakozzanak hozzájuk.

Vor trú:- Mit takar a "***Lex Talionis***", milyen gondolatokat rejt?

T.Wakeford:- A "***Lex Talionis***" jelentése: "A hatalom törvénye", vagy szó szerint fordítva: "A karom törvénye". Ez egy Crowley idézetből ered: "A hatalom törvénye, ez a mi törvényünk, és a világ öröme." Ez az az idézet ami nagyon tetszett nekem, de utána rögtön fasiszta vádakat kap az ember. Valahogy az én elképzelésem nem az a néhány macho-típusú figura, hanem aki törekszik felülemelkedni a tömegen és alkot.

Vor trú:- Más emberek, mint Friedrich Nietzsche és Anton LaVey, ugyanilyen véleményen vannak. Hogyan vélekedsz róluk?
T.Wakeford:- Nietzsche a kedvenc filozófusom. Sajnos ő teljesen félreértelmezhető. Csak említem a nevét, és az emberek rögtön elutasítják mint nácit. Az igazság az, hogy ő kevésbé lenne náci, mint

például kommunista. Anton LaVey elég szomorú lenne, ha fontossá válna. Szerintem ő valójában rejtett gúnnyal írt.

Vor trú:- Az olyan filozófusoknak, mint Nietzsche, az a problémája, hogy a munkái sokféleképpen értelmezhetők.

T.Wakeford:- Igen, de ha valaki csak az emberi hülyeséget követi, senki sem fog tenni semmit. Vegyük például a "***Killing Tide***"-ot /Gyilkos Irányzat/. Mi van akkor, ha valaki rosszul értelmezi a szöveget, és kimegy az utcára, és elkezd kislányokat gyilkolni. Ez megtörténhetne elég sok elmebeteggel a világon, de ez azt jelentené, hogy nem lenne szabad zenét írnom? Ehhez senki sem alkalmazkodhat.

Vor trú:- Mik inspirálnak legfőképpen?

T.Wakeford:- Könyvek, filmek, zene, vagy csak kinézni az ablakon.

Vor trú:- Kik a kedvenc szerzőid?

T.Wakeford:- *Thomas Harris, P.D.James, J.G.Ballard, James Ellroy*, csak néhányat megnevezve.

Vor trú:- A művészi témák közül előnyben részesíted a korai egyházi művészetet?

T.Wakeford: -Nos, nagyon tetszik a tradicionális művészet, másrészt szeretem még a futurizmust, szürrealizmust, és a kubizmust. Az absztrakt művészetért viszont nem túlzottan lelkesedem. Néhány kedvenc festőm: *Edward Munch, Francis Bacon*, és persze *Tor Lundvall*.

Vor trú:- Milyen zenéket hallgatsz?

T.Wakeford:- Rengeteg középkori, klasszikus és ambient zenét, mint *Brian Eno, Arvo Part* és *Michael Nyman*.

Vor trú:- Szóval nem lelkesedsz túlzottan napjaink modern zenéiért.

T.Wakeford:- Egyszerűen csak nem hallgatom őket. Valószínűleg van közöttük egy pár jó együttes, de engem valahogy nem tud érdekelni.

Vor trú:- Hogyan tartod meg az együttes összképét /image-ját/? Németországban például titeket a goth bandákkal hoznak kapcsolatba.

T.Wakeford:- Igen. A **Death In June**-t, a **Current 93**-t, és minket. Németországban a közönség egy része sok mindent túlértelmez. Nem igazán értem a dolgot, ugyanis én sohasem tartottam magamat a legcsekélyebb mértékben sem gothic-nak. Úgy értem, nézz meg minket. Az a korszak egyszer volt, és belebonyolítják a fiatal kultuszokba. Nem akarom kritizálni őket, de mégiscsak furcsának találom ezt. A legtöbb német goth együttes szörnyű, és nincs semmi kapcsolatunk velük. Mi nem nézünk úgy ki, s nem is zenélünk úgy, mint ők. Általánosságban sokkal inkább szimpatizálok a francia közönséggel. Jobban átérzik, amit ki akarunk fejezni, és amiről szól a dolog. Egy gondolkodó hallgatóság, ami azért elmondható sok német fiatalról is ugyanígy. Nem igazán érdekel, hogy az emberek hogyan értelmezik a **Sol Invictus**-t, amíg az nem támadó.

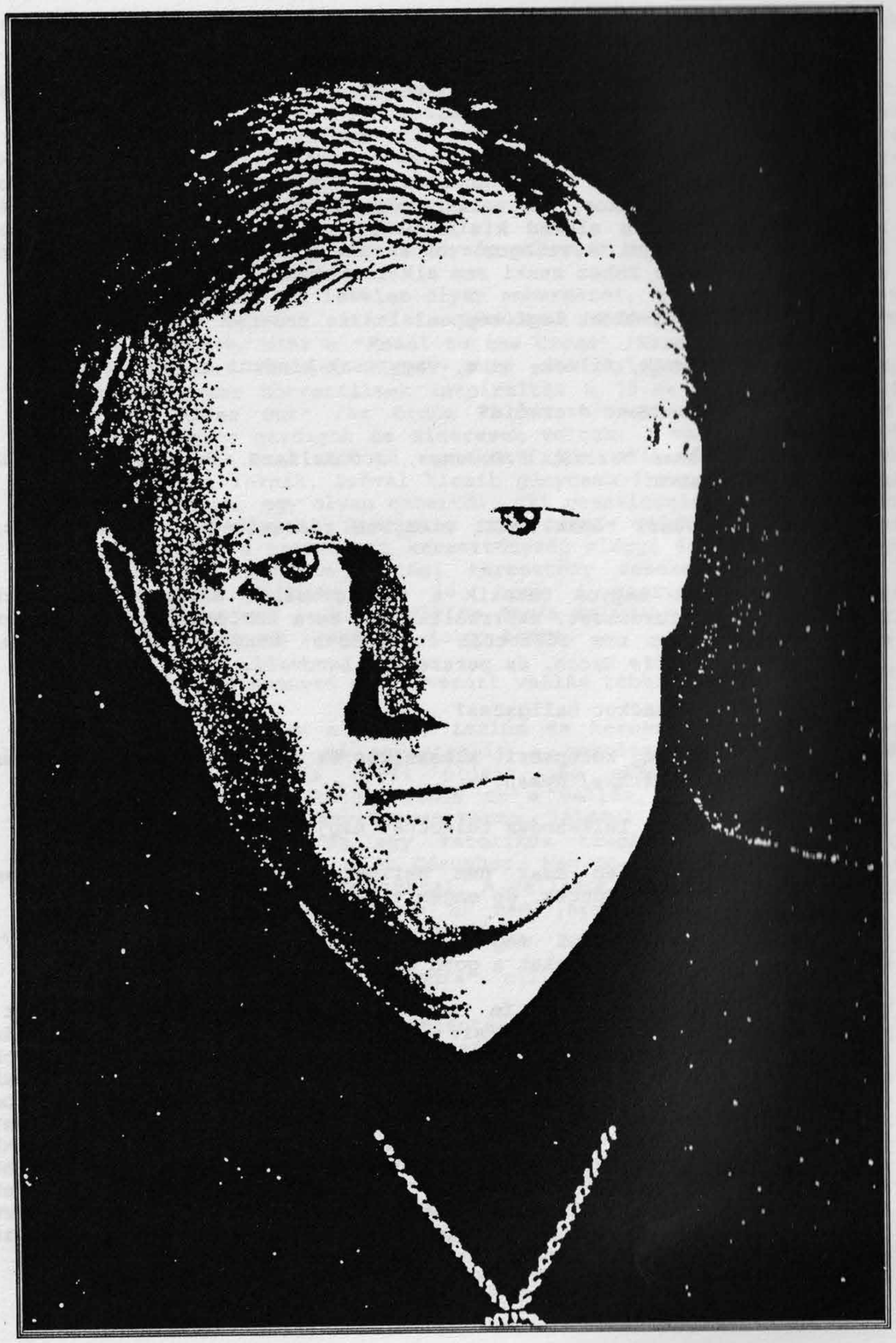

Vor trú:- Hogyan készült a "*The Revenge Of The Selfish Shellfish*" /Az Önző Kagyló Bosszúja/ album?

T.Wakeford:- Mi, (*Tony Wakeford* és *Steven Stapleton* a **Nurse With Wound** -ból) Yorkshire-ben voltunk a **Current 93** "***Crosses For The Nodding God***" stúdiófelvételén. Egy nap Steve és én ittunk egy italt egy kocsmában, és azon tűnődtünk, mi történne, ha minket bezárnának egy stúdióba egy hétre, ami meg is történt. Semmi ötletünk sem volt, hogyan kezdjük az egészet, de egy hetes munka után elkészültünk ezzel az albummal. Steve nagyon Avant-garde, én sokkal inkább tradicionális, talán túlságosan is tradicionális!

Vor trú:- Vonakodtál megcsinálni ezt a tervezetet, gondolok itt arra, hogy talán az emberek összehasonlítják a **Sol Invictus**-sal?

T.Wakeford:- Nem. Soha nem gondolkoztam ezen. Például ha érdekelne a német közönség véleménye, kifesteném magamat, és nevetséges parókát hordanék, több kazettát is adnék el. Én pontosan úgy csinálom, ahogy nekem tetszik, ha ez jó az embereknek, akkor nagyszerű, de ha nem, akkor is így lesz.

Flux:- Hogyan változott a világnézeted a **Crisis** és a **Death In June** közti időszakban?

T.Wakeford:- A cinizmus érzelmi hulláma vezetett a **Crisis**-ből a sziklaszilárd **Death In June**-ba, úgy is mondhatnám, hogy „ki a sütőből, és bele a tűzbe" típusú élmény volt. Kétség kívül a **Crisis** bal oldali szemléletű volt, és mindketten, *Douglas* és én bekapcsolódtunk különböző marxista csoportokba. Egészen biztos nem lett volna ilyen a D.I.J. anélkül a tapasztalat nélkül, melyet a **Crisis** adott nekünk, még ha ez csak egy tudat alatti megnyilvánulás is volt, a D.I.J. egy erőteljes kinyilatkoztatás volt az egész periódus és ideológiája ellen.

Flux:- A **Sol Invictus**-t megelőző időszakban tagja voltál az **Above The Ruins**-nak (Romok felett) is.

T.Wakeford:- Ez a régmúlt időszaka, nem szeretném túlságosan részletezni. Néhány felvétel nem rossz, de a feltételem volt, hogy én ellenőriztem a számokat, nem engedtem, hogy kicsússzon a kezem közül. Egy csomó anyag összegyűlt azokon kívül, amik rákerültek az albumra és a borítóra. Az A.T.R. egy kicsit olyan, mint egy régi foto. Ez vagyok/voltam én akkor.

Flux:- Sokakat megőrzött a **Sol Invictus** a **Death In June** kezdeti rajongótáborából, vagy szerinted másfajta közönséget ragad magával?

T.Wakeford:- Hazugság lenne azt mondani, hogy a D.I.J. nem segített ebben. Vannak olyanok, akik szeretik a D.I.J.-t de minket nem, és fordítva, de legtöbben úgy látnak minket, mint egy-egy darabja annak a típusú zenének, amit hallgatnak.
Flux:- Miben különböztök?

T.Wakeford:- Mi talán többet használunk fel a klasszikus irányzatokból, ami azt jelenti, hogy több embert használok fel a lemezeken, és koncerten. Úgy gondolom, hogy *Douglas* bizonyos értelemben sokkal inkább tisztább (vegyítetlenebb), finomabb zenei hangzásokat használ, én jobban

hajlok a kompromisszumra, és több zenészre van szükségem egyszerre. Az ő érdeklődése egy sajátságos történelmi periódus esztétikuma és ábrázolása iránt, különbözik az enyémtől.

Flux:- Zavar, hogy az emberek politikai szempontból is értelmezik a zenédet?

T.Wakeford:- Hogy hogyan értelmeznek, az rajtuk múlik. Annak nincs a zenében jelentősége, hogy én politikailag hova tartozom - legkevésbé a politikai pártok értelmében. Ha politikailag elkötelezett zenét akar hallgatni valaki, jobban tenné, ha mást hallgatna. Szerintem a művészet ne legyen alárendeltje semmilyen politikai vonalnak - működjön tőle függetlenül. Másrészt meg hülyeség lenne nem beismerni, hogy az emberek egy biztos politikai dimenziót látnak abban, amit csinálok. Személyes vonatkozásban én elutasítom az egyenlőséget és a liberalizmust, ez elkerülhetetlen, hogy előjöjjön, még ha nem is nyíltan. Mindazonáltal ellenük vagyok esztétikai és szellemi szempontból is, jobban, mint politikai vonatkozásban.

Flux:- Az új albumok tűnnek különösen melankolikusnak.

T.Wakeford:- Nos, nem vagyok benne biztos, hogy a melankóliát negatív érzelemnek tekinthetnénk. Nekem sok amerikai /turista/ tűnik olthatatlanul gyerekesen optimistának, ami totálisan ellentmond a realitásnak. Belátom, egyre inkább cinikussá válok, ahogy halad az idő - az egyetlen igazán boldog ember a falu bolondja. Azt mondtam, az embergyűlöletem nem teljes. Még mindig van pár ember, akikkel törődöm, de sokkal inkább aggaszt a világ pusztulása, és hogy egyre inkább elborítja a középszerűség és a brutalitás, egyre inkább kirajzolódik, hova vezet ez. A sötétebb ég, fényesebb csillagok! Én ösztönös vagyok, és próbálok lenni, amennyire lehetséges, és nem csak a zenében. A mai erkölcsi világképek úgy tűnik mindent megtesznek,hogy belénk sulykolják: minél messzebb, el az ösztönöktől, annyira amennyire csak lehet. Azok, akik tudnak gondolkozni és érezni, tegyék mindkettőt! Ismerjék el, hogy van valami rossz a világgal, ami ott van felettünk és köztünk. Csak egy érzés a csontokban, vérben, ami csak rohad a dolgok szívében. Ez a lehúzó érzés a lényege annak, amit én csinálok.

Diszkográfia:

SOL INVICTUS

Against the modern world; LP 1987-88.
In the jaws of the serpent; LP 1988.
Sol Veritas Lux; CD 1990.
Fields; 12" 1990.
Abbatoirs of love; 7" 1989-90.
Looking for Europe; 12" 1990.
Trees in winter; LP 1990-91.
The Killing Tide; CD 1991.
Let Us Prey; CD 1992.
King And Queen; CD 1992.
Black Europe; CD 1994.
The Death Of The West; CD 1994.
Summer End; 7" 1994.
In The Rain; CD 1995.
The Blade; CD 1997.

Korábbi munkák:

CRISIS

Holocaust; mini LP
U.K.79 / White Youth; mini LP
Hymns of Faith; mini LP

ABOVE THE RUINES
Songs of the Wolf

Szóloalbumok:

Tony Wakeford és S.Stapleton:
The Revenge Of The Selfish Sheelfish; CD 1992.
Tony Wakeford: La Croix; 1993.

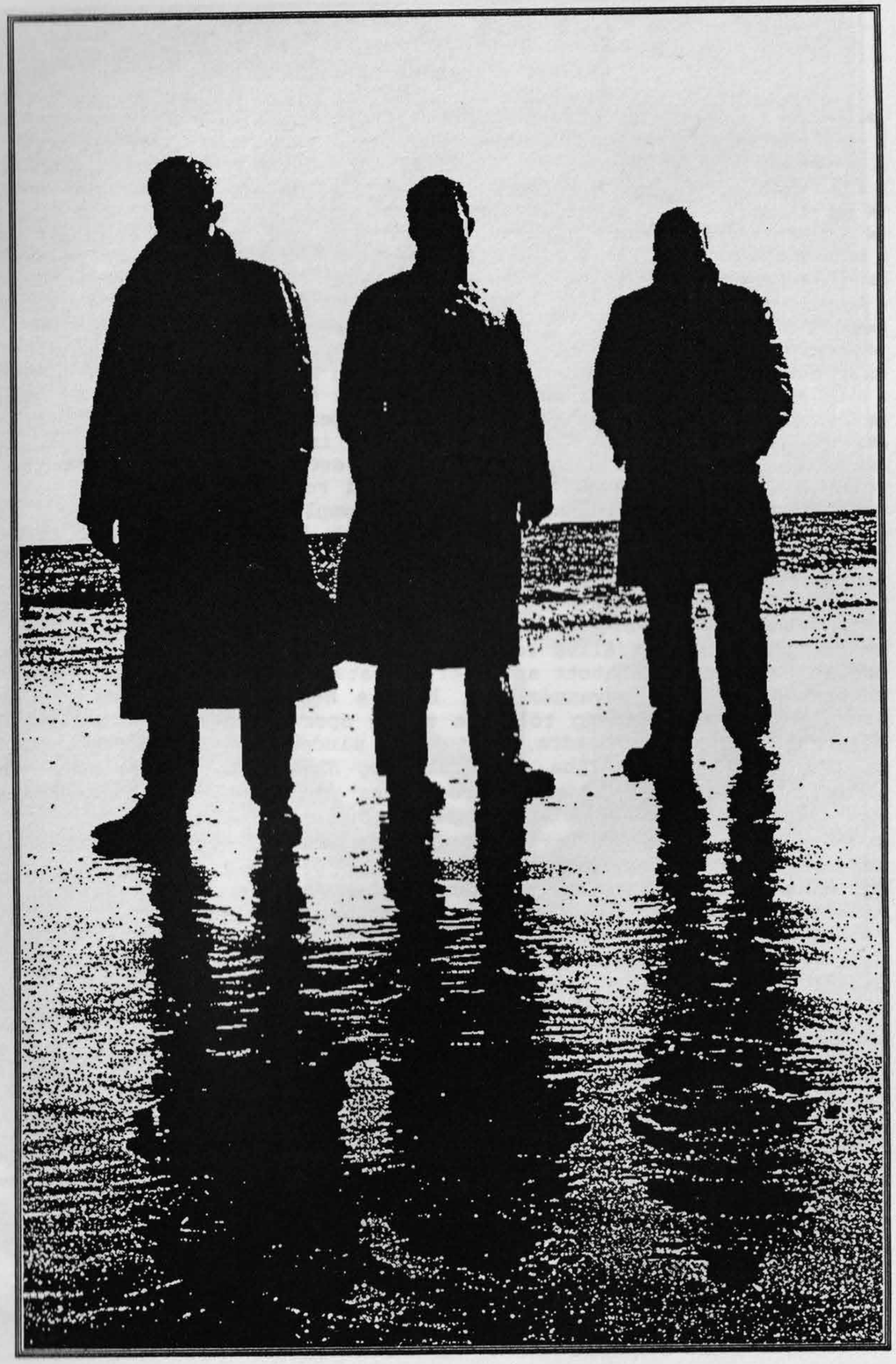

THE CURE

-Robert Wiesenben szamócázott-

„Felébredek a sötétben
A harag utóízével
A számban
A falra köpöm
És még köhögök fel
És összevagdosom magam
A borotvapengével
És kifestem magam
a friss vérrel
Megpróbálok jól kinézni
Kövess te is
Kifestem magam
a friss vérrel
És kövess te is oda
Ahol igazán jól
szórakoznak"
(Shake Dog Shake)

Azt olvastam, hogy Wiesen látja el szinte az egész országot eperrel. Nos, ez a tény alig hozott minket lázba, amikor '98.07.19-én a tízes gyorsra szálltunk fel, pedig a szamócát mindenki nagyon szereti. Majdnem tíz évet kellett rá várnom, hogy az elszalasztott fővárosi koncert után/ Prayer tour '89.05.26./élőben láthassam „Fat Rob"-ot, és csapatát. Az emberek többsége a cure-val kezdi ismeretségét, amikor az ún. dark zenék felé fordul figyelme, így történt ez az én esetemben is. A Kisstadionban az akkor megjelent ***„Disintegration"*** albummal turnéztak, s most Roberték akképpen kárpótoltak Wiesenben, hogy a leadott koncert gerince is a '89-es anyag számaiból tevődött össze. De kezdjük az elején. Az osztrák határon az ember sosem derűsen kel át,de mi az „Ach so, grufty-party in Wiesen" bólogatáson kívül semmi egyébben nem részesültünk, és a vonaton is megúsztuk a kalauzt/25S/.A Forestglade a hegyek közt az erdőben egy fesztiváloknak helyet adó komplexum, ide vitt minket egy helyes kis nyitott busz. 8 fős csapatunk hamar kiegészült, perceken belül ismerősökbe botlottunk. Az előzenekarok, -Pulp,stb.- mérsékelten érdekeltek minket, így a szitáló eső elől az erdőben ütöttünk tanyát. Itt két osztrák „cure-fan", Nicol és Joachim ismerkedett magyar tájborainkkal, míg mi szorgalmasan ízlelgettük sörüket. A 22h-ra kiírt koncertkezdéskor már állva toporgott a mintegy tízezres tömeg. Mindenhol magyar hangokat hallhatott az ember, mutatva, hogy lenne igény egy mo.-i koncertre is./Itt jegyezném meg, hogy a bécsi **Depeche Mode** koncerten 50%-ában magyar közönség töltötte meg a Sporthalle-t./ Mintegy félórás késéssel ugrottak színpadra, s mindjárt minden ceremónia nélkül kezdtek bele a „kúra" első dalába, a ***„Shake Dog Shake"***-be. Ezután sorrendben: ***„Fascination street"*** ; ***"One Hundred Years"*** ; ***„Kyoto Song"*** ; ***„Pictures of you"*** ; ***„Sinking"*** ; ***„Just like heaven"***… Nem maradhatott el az új „rossz szám" sem, a ***„Wrong Number"***. Robert a megszokott régi sminkkel, borzas hajjal, szégyenlős gyerekességgel mosolygott bele a mikrofonjába. Simon egy kicsit furcsán festett macskanadrágban és felcsurizott hajjal, de a baboskendő után engem már nem tudott annyira meglepni. A mostani felállásról kiegészítőül még annyit: a dobokat *Jason Cooper*; a szintit *Roger O' Donell*; a rimusgitárt pedig *Perry Bamonte* kezelte. A koncert második harmadában az egyre nyugodtabb, szomorkásabb számok /***„Prayers for rain"***;***„Cut"***;***„Disintegration"***;***„Untitled"*** és a ***„A Forest"***/ sugallták: hamarosan vége. Így másfél óra után a visszahívás reménytelennek tűnt, de mégis visszajöttek. Megelevenedett a múlt, s miközben Simon hatalmas ugrásokkal, vicsorgással hergelte fel az amúgy lagymatag osztrák közönséget,Robert a '79-es első albumról énekelte el a ***„Boy's don't cry"***-t, a ***„10.15 Saturday Night"***-t,és végezetül a ***„Killing an arab"***-ot. Sátor és eper híján fáradtan és éhesen bóklásztunk le a 4 kilométeres úton a wieseni vasútállomásig. Egy nagy álmom vált valóra, valahogy mégis szomorú voltam.De az ember már csak ilyen…

„Érzem,
ahogy a puskatus lágyan
belecsúszik a kezembe
Bámulom a tengert
Bámulom a homokot
Bámulok saját tükörképemre
A halott ember szemében
a tengerparton
A halott ember
a tengerparton"
(Killing an arab)

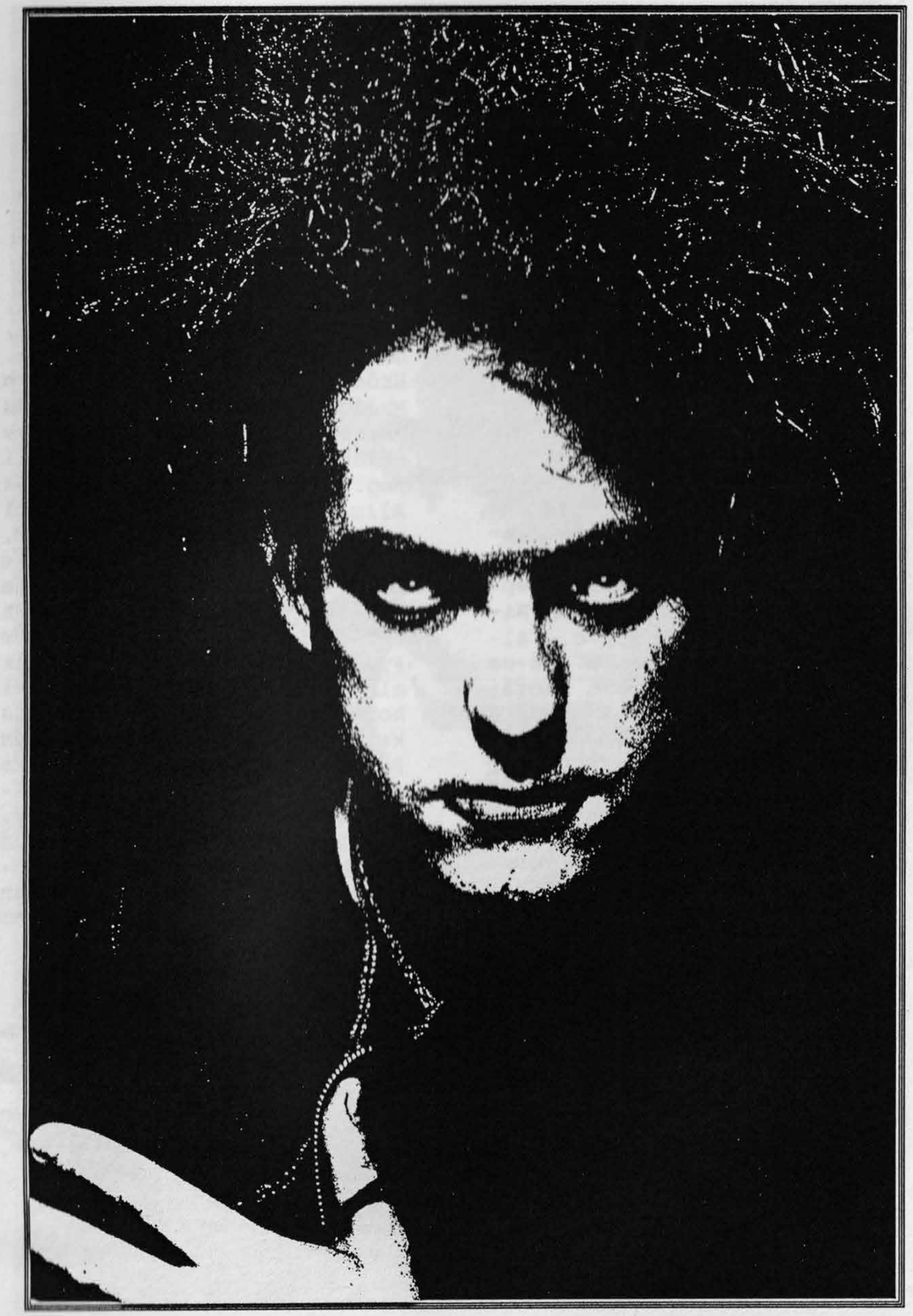

A négytagú leicesteri együttes középkori gótikus színpadképükkel nagyon különleges megjelenést kreáltak az elmúlt években. A jelenlegi felállás *Eddie*(gitár), *Tim* (bass),*Roo*(ének),*Sarah*(gitár. A kezdeti időszakban hárman voltak, ennek a termése az **Annaline**, **Horatii**/'91/, **Insect** /'94/ demókazetták. Sarah beépülésével 1995 szeptemberében készül el a **Riposte** „Visszavágás" c. albumuk. Meghatározó a 80-as évek hatása /Bauhaus, korai Duran Duran, Virgin Prunes/ a neoromantikus harmónia a gitárjátékban. A ritmust dobgép adja, vibrálóan friss hanggal. Kezdetben helyi körökben játszottak, első komoly sikerük egy Necromantic fesztivál Angliában, és a 96-os nyári európai turné. A szövegeket Roo írja, cinikus, a szokásos goth kliséket kerülve nem a képzeletről, vagy mondjuk vámpírokról, hanem a valós életről beszél. Erős hatás **Enid Blyton** *Mallory Towers*-e. A 95-ös **Riposte** című album e könyv iránti szeretetét testesíti meg. Az első szám *Daryll & Alicia* a mű főszereplői. Jól táncolható, nem álmodozó, képzett énekhanggal.A *Riposte* című szám egy rövid, de bővérű válasz az együttest ért vádakra. A *Body of the Fish* egyik kedvenc nótám az albumról, a valláskezeléssel hozható kapcsolatba, gúnyos kritika. *„Edd meg, ez az én halacskám"* Itt a **Horatii** zenei sokszínűségét bizonyítja az enyhe B52's-os beütés. A vége, *Annaline,* mellbevágó szintis szám, sötét gondolatokhoz vezethet, olyan helyre kerülhetsz, ahol nem biztos, hogy akarsz lenni…

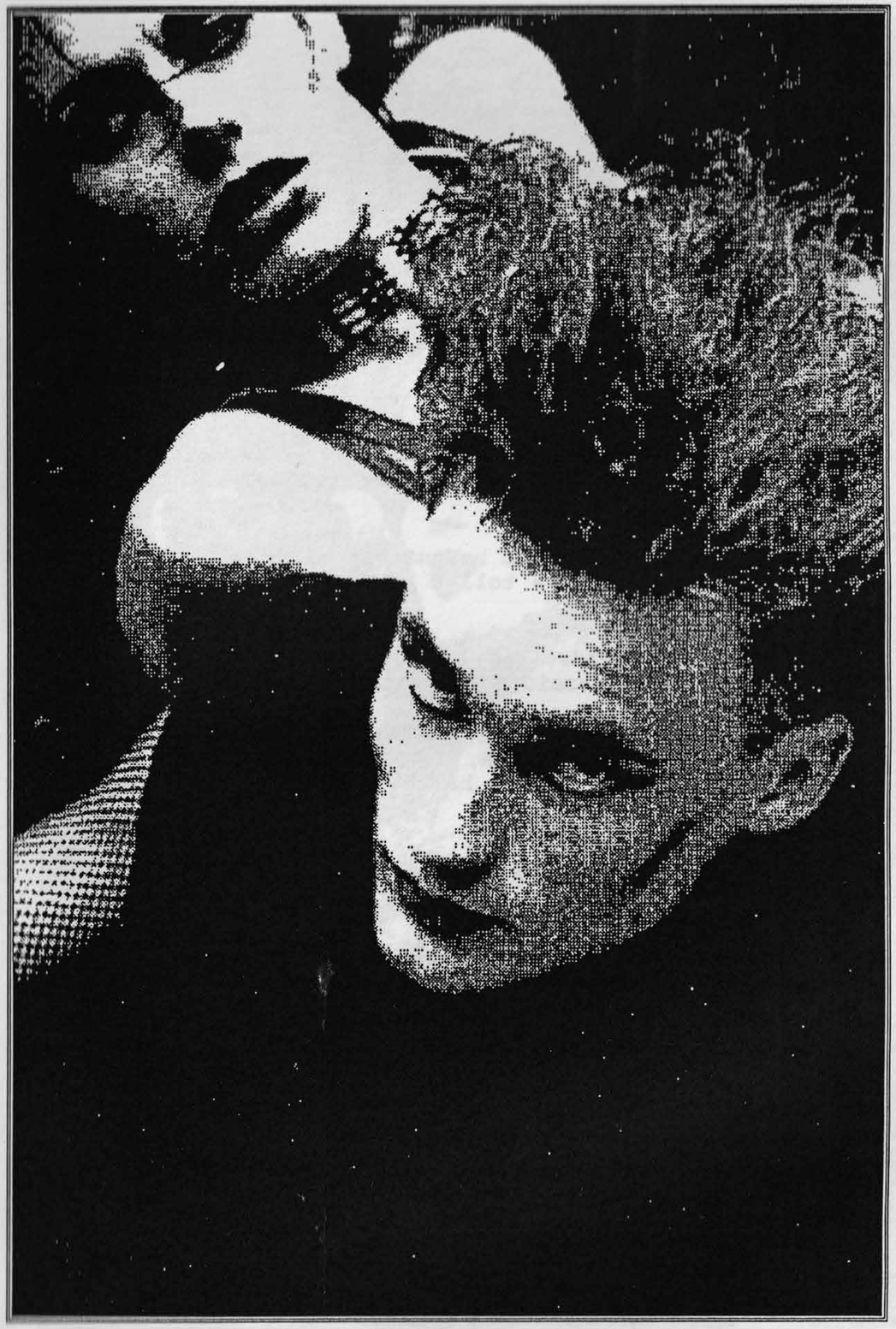

Arcana

MINT SZOBROK AZ ÁLMODOZÁS KERTJÉBEN

A levelek mögött láthatom az arcod
Olyan fájdalommal teli

Szárnyaid használhatatlanok
Mert a tollak kővé váltak

Kezeidet kinyújtod a semmi felé
Mert kezeid nem éreznek melegséget

A szád nyitva, sikoltásra készen
De senki sem hallhat meg téged…

bauhaus

Kezdetben vala csak az ősanya, unatkozva egyes-egyedül s így nagy szomorúsága vagyon. Bánatát kannás borba fojtva a kelló hatást eléré, így már nem is volt oly nagy az ő magányossága. Kísérőjéül szegődött melléje a jó öreg Rosszullét. A klotyón görnyedezvén lelt Reá a szigorú Reggel, s gyenge hátonveregetéssel könnyített annak nehéz terhén. S lőn világosság: született meg a Punk, kimászva a kagylóból, retkesen és harsányan. Utált mindent, szórakoztatására szülejének… Esztendők teltével egy áldozóünnepen fűvel kedveskedett teremtőjének az Elégedetlen Fiú. S lőn sötétség: a gomolygó füstből fekete lebernyegében hullott alá az unott Dark. Magával rántva a világra a Közönyt és az Undort. Az Ivadékok - mivel anyjuk a muzsikában tetszését lelé - hangszert ragadtak. S örült az Ős, mert a világnak mérlege helyrebillenni látszott…

1919-ben Walter Gropius alapította Weimarban a Bauhaus néven ismertté vált képzőművészeti csoportot. Olyan művészek működtek a weimari iskolában, mint Kandinszkij, Klee, és a magyar Moholy-Nagy László. A kezdetben Bauhaus 1919 néven 1979-ben bejegyzett zenekar azonban nem e XX.század eleji művészeti irányzatból ihletett, mégis teljesen újszerű stílussal állt közönsége elé. Színpadán a túlnyomórészt fekete, és a fehér szín kontrasztja, zenéjében a középkori misztika, egy letűnt kor árnyéka. Így váltak ők Angliában a „gótikus irányzat" elsőszámú képviselőjévé*, s ha a zenekar rövid éltű is, egyik legszuggesztívebb kultuszzenekarává vált a dark wave-nek. Az időpont tehát 1979, pontosabban '78 szilveszztere, Wellingborough városának kiskocsmája. Itt lép színpadra Daniel Ash, Kevin és Daniel Haskins, s egykori iskolatársuk Peter Murphy. A Small Wonder független kiadó szerződteti is őket, 1979. Augusztusában jelenik meg a *Bela Lugosi's dead*** című maxi. Olyan albumokkal követhető figyelemmel rövid pályafutásuk, mint az *In The Flat Field* 1980, *Mask* 1982, *Sky Has Goes Out* 1982, *Burning From The Inside* 1983. Négy év termése ez, majd az igazi sikert meg nem várva, egy Japán turné utáni londoni fellépésen - ahol a tomboló tömeg hat ráadásszámot erőltet ki - mondja ki David Haskins a végszót: „Ez volt a Bauhaus, Nyugodjék békében!" …Peter Murphy ***Dali's Car*** néven is (Mick Karn-nal a Japan-taggal) készített lemezt és szólózenészként napjainkig zenél. A Bau'-tagok pedig ***Love and Rockets*** néven nyomulnak. A Bauhausra jellemző őserőt azonban külön már nem sikerült produkálni…

* a kezdeteknél megemlíthető még a Southern Death Cult, mely később rockosabb hangvétellel vált sztárcsapattá

**ihletője a magyar származású Lugosi Béla, a Drakula film főszereplője

BURNING FROM THE INSIDE

Mézeshetek dúdolnak / Honeymoon croon

Ma éjjel mézeshetek dúdolnak
Ma éjjel megvarrták zoknimat
Megnézem, ki van a tornyokban ma éjjel
Rejtett szájrúzs, szeszélyes-szeszélyes
Marylin jön
Küldd el őt légipostán, légipostán

Bizonyítsd fejemben a révületet
Dobd ki Sybill Vane-t az ágyamból
Dúdol-dúdol ma éjjel
Mézeshetek ma éjjel
Megvarrták zsákjaimat ma éjjel

Kimerülve létezik a lány
Katona, tengerész, pilóta után
Teljesen egyedül a katedrális korlátjánál
A kikötőnegyedben imádkozik
A férfi látni akarná rejtett énjét
De a lánynak csak a pénz színe kell

Mézeshetek dúdolnak ma éjjel

Marylin gyorsan hervad, sietnie kell
A zsákmány a járdáról, izgatott állapotban
Léptek hangja -itt van a mami
Jó fiú leszek, nem fogok félni
Jobb lesz megállítani részeg gondolatait
Rossz idők jönnek
Vérét kell ontanom
Fegyverem használnom azonnal

Antonin Artaud

A fiatalember egy fegyvert tart Isten fejéhez
Lődd le ezt a szent tehenet
Indítsd meg a közönséget
Engedd a lemészároltat, hogy fejet hajtson

Az öregember szavai, fehér forró kések
Felszeletelve, mint a langyos vaj
A vaj a szív
Az avas, szétzúzott lélek

A menhely falára karcolt képek
Törött körmök és gyufaszálak
Bőr alatti, bőr alatti, bőr alatti
Vörös feszültség

Az egyik ember mérge a másik élelme
Az egyik ember haláltusája
A másik ember élvezete
Nyakát hurokba téve élt Artaud határozottan

Fájdalomtól fekete szemek
Torz, kicsavart végtagok
A színház, és annak kettőssége
Az üres és a befejezetlen

Azok az indiánok a csontjain taposnak
Azok az indiánok a csontjain taposnak

Darázs
/ nincs szöveg /

Lány a partikon / She's in parties

Tanult vonalak az esőben
Holdkórosság és ital különleges hatásai
A temetői jelenet
Az arany évek

A lány partikra jár beskatulyázva

Örök kimerevített képernyő-csók
Forró fejek a csendes frizurák alatt
Zuhanó férfiak felbuknak a vágószoba padlóján

A lány partikon, beskatulyázva

Tanult vonalak az esőben
Holdkórosság és ital különleges hatásai
Örök kimerevített képernyő-csók
Forró fejek, fények és púder
Kétségtelenül nyilvánvaló

A lány a partikon, beskatulyázva

Forró vonalak az eső alatt
Cigaretta-lábak mozgásban
Párbeszéd, csapó, itt van az akadály
A lány eljátssza reakcióit

A lány partikra jár, beskatulyázva

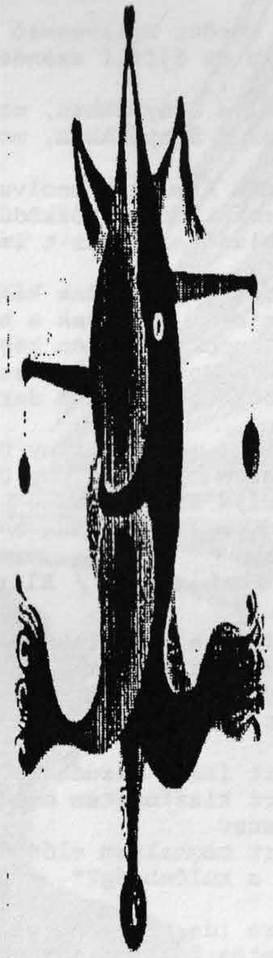

Tűzhányó király / King Volcano

Húga nem hagyja érvényesülni, beárnyékolja őt
A csinos lány legszívesebben sikoltana

A tűzhányó király elhívott engem /2x/
A tűzhányó király tiszta

Magányos emberek elégnek gyertyákként /2x/
Mi vagyunk egyedül tiszták

Ki ölte meg Holdfény Urat? / Who killed Mr. Moonlight?

Képzelj el zöld tavakat
és az órák ostobaságát
Valaki a háttérben megölte a nosztalgiát
Valaki megölte ártatlanságunkat

Egy törött nyílvessző a vértócsában
A seb az éjféli szándékok arcán

Mosolya árnyékában, mosolya árnyékában
Mosolya árnyékában, mosolya árnyékában

Minden álmunkat beolvasztották
Bokrok közt rejtőzködünk a halottak elől
Douglas Fairbanks-t imitálva

Minden történetünk kiégett
Filmjeink eltűntek a hajszában
Nem tudok egyetlen képet sem festeni
Mert a Hold elvette ecsetünket
Reptükben kitépett darazsú fullánkok

Ki ölte meg Holdfény Urat?
Ki ölte meg Holdfény Urat?
Mosolya árnyékában
Mosolya árnyékában

Az élet része / Slince of life

Tekintete megérintett
Ezért kitárultam
Hogy leromboljak mindent
Amit különbségnek éreztél

Ezért ismét hazudtam neked
Ezért kiszíneztem mindent neked még egyszer
Ezért meghaltam előtted még egyszer
„Mi a különbség?"

Gyere ide tisztán, ahol a sajátosság
Feketén-fehéren látható
Két másodpercnyi időd van
Az izzó fényben, fehér fényben
„Mi a különbség?"

Rá kell jönnöd, ki vagy
Égesd ki ezeket a szemeket
Szaggasd szét ezt a helyet, és sikolts
„Életed része vagyok" /4x/

Utcai lámpák alatt remegve
Üvegbúra alatt remegve
Ismét bűverőddel vonzol
Sohasem lesz vége ennek
„Mi a különbség?"

Tested mélyén jég, lelked mélyén vér
Még mindig tizenkét arc vesz körül
Átölelve sovány testedet
„Mi a különbség?"

Fedd fel, ki vagy
Égesd ki ezeket a szemeket
Szaggasd szét ezt a helyet, és sikolts
„Életed része vagyok" /4x/

És a kocsi kinyílt, ki tudja hányadszor
És a pénz fényesebb egy széles mosollyal
És a gondok szétterjednek fejedben
„Életed része vagyok" /4x/

Másvilág közelít / Kingdoms coming

Őrültség a szélben, valamit mondania kell
Darabokra szaggatott
Mindig ugyanez történik majd

Azt mondták, eljön a másvilág, káoszt okoz
A földet darabokra tépi, és ma téged is
Ez a te nagy rossz titkod
Töviskoronád
Semmit, semmit, semmit sem akarsz kapni

Csak nézz vissza, nézz vissza újra
Te akartál mindent, de menekülsz
Az ég hamarosan kitárul, talán még ma
Másvilágod közelít, közelít
Ezen az úton

Most nem sietheted el
Nem fordulhatsz vissza
Felejtsd el korcs énedet
Szállj ki!

Már túl késő
Nem fordíthatod vissza
Másvilágod eljön ma

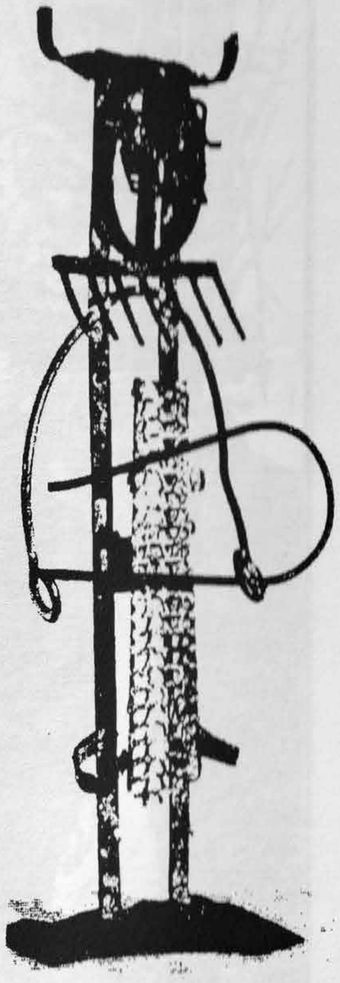

Belülről égve / Burning from the inside

Cél nélkül rohanva
Borotvaéles szükségleteken keresztül
Csak a térdeimet érinti
És amikor lefekszem szürke álmomba
Nem tudom, hogyan tovább
Kinyitom a szemem, lenézek a padlóra
És most már nem látlak többé

Nincs választás, bebizonyosodott
Nem tudok ellenállni a fenyegető kéznek
Szorosan tart, nem enged mozdulni
A közelemben van, ő a légkör

Remény / Hope

A reggel derültebb lesz
Törj ki a sorból
Tépd darabokra a szabályokat
Mondj nemet akár milliószor is

"Ahány lépést teszel Isten felé, annyi lépést tesz feléd a Sátán". A világosság felé vezető úton megtett minden lépés egyre mélyebb sötétséget idéz. Ez viszont kikerülhetetlen, ha az ember nem akar örök-re elkárhozni. Mindennek szellemében került meg-rendezésre a Kiscelli kastélyban az *A.C.T.U.S* magyar zenei performance csoport tíz esztendős jubileumi koncertje, mely egyben a *Sacro Sanctum c.* új albumának ősbemutatója is volt. Miközben a koncertkezdésre vártunk, megismerkedhettünk a kolostornak a múltjával.

1702-ben a két Zichy testvér, László és Péter, a török kiűzése alkalmából hegykápolnát állíttatott a mai Kiscellen. Haláluk után a trinitárius rend kapta meg a kápolnát. A rend a szentháromság tisztelete mellett a pogány rabságban sínylődő keresztény rabok kiváltásával foglalkozott. Az alamizsnából befolyt összegekből pedig kolostort és templomot építettek a Zichy kápolna szomszédságában Johann Eutzenhoffer bécsi építész tervei alapján. 1783-ban a rend feloszlatása után a fokozatosan elhanyagolt épületet - mely gabonaraktártól hadastyánok laktanyájáig minden volt- Schmidt Miksa bécsi üzletember megvásárolta, s a kor historizáló ízlésének megfelelően kastéllyá alakította át, ahol jelentős műgyűjteményt alapított. Halálakor Budapest városára hagyta, azzal a rendelkezéssel, hogy múzeum legyen belőle. A II. világháború alatt sok kárt szenvedett épületegyüttest rekonstruálni kezdték, mely még ma is tart. A Budapesti Történeti Múzeum gyűjteményein kívül (melyek állandóan ki vannak állítva) kortárs és egyéb kiállításoknak is teret nyit. Ezen kívül a templom kitűnő akusztikája miatt hangversenyeket, koncerteket is szoktak rendezni.

Ennek köszönhetően ültünk a még ma is lenyűgöző templomhajóban, amikor élesen és fájón tapasztalhattuk a tényleg kristálytiszta akusztikát egy Fradi-induló és különböző Abba slágerek által. Nos én ezt egy múzeumban, ahol egy komoly együttes készül koncertre, igencsak kiábrándítónak találom. /Esetleg Zámbó Jimmy előtt nem./ Szegény barátom a walkmanja adta lehetőségekbe menekült ekkor, nekem azonban nem volt ilyen szerencsém. A koncert azonban maximális élményt nyújtott. Mind technikai, mind zenei téren kiválóak voltak. Pontosság, stabilitás, egység. Ezekkel a szavakkal tudnám jellemezni a zenét. Néhol a színpadi megnyilvánulások bizonytalanok voltak kissé, de ez feledhető. A koncert első részében a zenekar korábbi opuszai voltak hallhatóak, átdolgozottabb, összetettebb formában. A szünetben Rádi Sándortól /NOE/ az **A.C.T.U.S** pályafutásáról, működéséről kaphattunk képet.A második rész, az új anyag /***Sacro Sanctum*** / bemutatásával telt el, mely lényegileg követi a régi műveket, de túlmutat azon technikai téren. Ezt az élő részek bizonyították, melyek teljes összhangban álltak a gépekkel.A történeti korokon átívelő zenéhez és metafizikához a helyszín kiválóan párosult.

...Az ember kiűzetett a paradicsomból, az aranykor helyét felváltotta az állandó apokaliptikus történeti idő, az archaikus embert pedig felváltotta a történeti ember. Az isteni iniciatíva (ige) puszta üres szóvá satnyult e kor szellemében. A XX. század modern világában ez az állandó folyamat felgyorsult, mint ahogy minden más is. A metafizika a romlás előtti állapotra koncentrál az őshagyomány szellemében. Ahogy haladunk visszafelé eme hosszú időfolyamban, annál közelebb kerülünk a lét magvához, a lélek isteni eredetéhez, az egyetemes összellemhez.

Az ember feladata az, hogy helyreállítsa mindezt! Az egocentrikus embert fel kell váltsa a szellemi teocentrikus lélek, az egyetemes örök ember; ki a hagyomány szellemében újra alkotja az emberiséget , mint az univerzalitás szerves részét. Ez az a szakrális tudás, mely minden hagyományban benne él, és emlékeztet egy hajdanvolt aranykorra. Ez nem az " Egyszer volt, hol nem volt..." mese, hanem maga az igazság.

" ***A parancs a földet megtisztítani***", "***az élet megszentelt voltát helyreállítani***", megalkotni az emberfeletti ember világát. Nem valami titokzatos sötét tudomány ez, hiszen az archaikus kor emberében ez még teljes és egyedülálló valóságként élt, és ennek szellemében működött. Minden ember veleszületett mágikus képessége ez, hogy önmagát és a világot megváltsa. Ma már csak kihunyó parázs ez a történeti emberben. Rárakódott a sötét anyag; a burkok, melyeket szét kell szakítani, a parazsat fel kell szítani, ahogy Héphaistos teszi azt a kovácsfújtatóval. Osirist Set megölte és feldarabolta, de Isis a tagokat összeszedte és egybeillesztette. Osiris feltámadt halottaiból. Dionüsost a titánok darabokra tépték, de Rea feltámasztotta. A természet állandóan meghal és feltámad: biológiai körforgás. " ***Fáklyává lenni, elégni***", elégni a felszított tűzben, hogy aztán a lélek a lét esszenciájában újjászülessen. Ez a küldetése az embernek, ez az a képesség, amelyet az őshagyomány átfog és megelevenít. Ez az " ***Egy út, az Erő és a Rendszer birodalmában*** ." Sajnos ez már nem olyan egyszerű, hiszen az ember elbukott, alámerült, a hét burok reárakódott, s ha elindul az úton, számtalan veszedelemmel találja szemben magát...

A meglehetősen alacsony nézőszám úgy hiszem nem szokatlan - különösen a fentiek tükrében- Magyarországon. Ez a sajnálatos viszonyokat jelzi, pedig az 1997-es év talán legnagyobb koncertélményével távozhatott, aki ellátogatott erre az eseményre.

"A tudat valóság, de nem valóságos a természetben jelentkező tükröződése. Testet öltött gondolatformák, mint a tenger vízcseppjei függenek össze, és egészükben alkotják a világot. Ha a dolgok különböző formáikban jelentkeznek is, valóságos lényegük mégis maga a szellem."
(Ewans-wentz: Tibeti tanítók titkos tanítása)

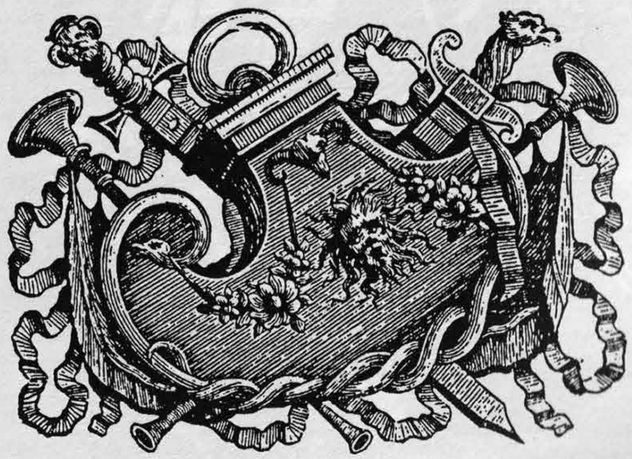

Esőtükör

sötétben egy bányaváros fényei pislognak, a hátunkon a sziklafal, lábunk a mélybe lóg. Fölöttünk a Szelim-barlang ásít bele az éjszakába, amely diszkréten takarja be a Mésztelepet, és a tüskékként meredező kormos gyárkéményeket. A szépség illúziójával ülünk itt a korai őszben Tommal, s az Esőtükör zenekarról beszélgetünk. Először az alakulásról…

- Nos, 1996 őszén alakult, sok tagcserén mentünk keresztül, a mostani úgy néz ki a végleges felállás, három hete lettünk ismét öten. A tagok: *Janó Gábor* /dob/, *Hornyák László* /bassz/, *Árvai Krisztián* /sampler, szinti/, *Szina Balázs* /ének/, *Számvéber Tamás* /gitár/.

- Balázs is véglegesnek mondható? Hiszen az ő szerepe is egy időben feltételes volt, legalábbis a kósza hírek szerint. Nagykanizsán például a Cila énekelte végig a koncertet.

- Most már véglegesnek. Itt megjegyezném még, hogy az Esőtükör egy eléggé „vegyesválogatott" zenekar, a múltban működő Lavender és Mug zenekarban több tagunk is aktív zenészként működött. Balázs a Mug énekeseként csak annak feloszlásával vált biztos tagunkká.

- Az Esőtükör név keletkezéséről röviden már a Magyar Narancs is publikált. Hogyan szól ez a történet?

- Itt Tatabányán történt a T.A.Z.mánián (Tatabányai Amatőr Zenekarok fesztiválja). A lényeg az, hogy elég zord idő volt, mi az Onnan fentről című számot játszottuk utoljára. Ennek a vége eléggé belelendül, eltűnik az ének, s elszáll maga a szám. Ez alatt a rész alatt eleredt az eső. A koncert után összeültünk, a Balázsból jött ki az ötlet: legyünk Esőtükör. Ennek konkrét mondanivalója nincs, egyszerűen csak egy esőnek köszönhetjük, hogy máig is nem Tükör vagyunk.

- Egységesnek mondható az Esőtükör? Van ezzel a stílussal jövőképe?

- Igen, mert úgy érzem nem játszunk igazán rétegzenét. Sokan rámondják ugyan az Esőtükörre, hogy közel áll a dark zenékhez. Ami kijön belőlünk, az nem tudatosan egy szűk közönséghez szól. Az öt ember, aki a zenekart alkotja, öt külön ízlés és stílus keveredését hozza, így lehet az, hogy szerintem populárisabbnak nevezhető a hangzás.

- Érdekesnek és lényegesnek tartom leírni, hogy milyen zenéket hallgattok. Ez sok mindent elárul egy emberről. Nálad tudok a *Fields of the Nephilim* iránti rajongásodról…

- Én valahol köztes állapot vagyok, -amúgy sokfajta zenét meghallgatok- Balázs és Krisztián és a Cila között. Utóbbi grunge zenéket /*Alice in chains, Pearl Jam*/, míg a Balázsék kedvencei a *Depeche Mode* és egyéb szinti-pop zenék.

- Gondolom ennek köszönhető a Mode-tól a *Useless* feldolgozása is, amit a Szigeten hallhattunk. Ez egy tendencia is lehet a hangzásban?

- Első kazink, ami tavaly novemberben jelent meg, elég lágyra sikerült. Szerintem túlságosan lagymatag. Igazán nem vagyunk vele elégedettek. Ha a jövőbe nézek, sokkal keményebb és erőteljesebb lesz a hangzás. Sok munka vár ránk, hiszen van egy samplerünk is, ez egy pontos gépezet. A dobosnak is, és nekünk is nagyon oda kell majd figyelnünk, ha korrekt munkát akarunk kiadni a kezünk alól.

- De a dobost nem váltja fel dobgép?

- Semmiképpen, ez elvi kérdés! Viszont lesznek majd különböző betétek, de ezzel most poént lövök le. A tervek szerint pl. -lehet, hogy elcsépelt- esővel fognak kezdődni a koncertek. Persze ez samplerről jön majd, nem viszünk fel zuhanyrózsákat a színpadra.

- Ahogy én elnézem, Tatabánya is egy olyan szűk milió, ahol ugyan lehetőségek vannak, de ezen túlmászni már nagyon nehéz. Őszintének érzed azt a közönséget, amelyik örül, ha egyáltalán előzenét hallhat, így talán „eszi nem eszi…" alapon megy szórakozni?

- Hála istennek, ez cáfolható, hiszen a közönség aki a koncertünkre jár, a számainkat énekli, érezni, hogy értünk vannak ott… Hogy milyenek a lehetőségek? Hát nem a legjobbak. Főleg a terjesztés szempontjából. Koncertlehetőségek vannak, vidéken játszunk sokfelé. Szlovákiában kétszer játszottunk, Párkányban (Esztergommal szemben) a pályafutásunk legjobb koncertjét adtuk 700 lelkes ember előtt. Kamocsán is jó volt (ez egy mini diáksziget), bár túl hideg volt, a másik színpadon pedig Takáts Tamásék nyomultak. Mondanom sem kell, hogy a mai világban hol tolongtak többen. Azért arra is büszkék voltunk a rossz időpont és helyszín ellenére (utolsó nap, kora délután; Banán színpad), hogy a Szigetre kijutottunk. A visszajelzések pozitívak, de a szponzori környezet sajnos nem mozdult.

- Hallottam valami videoklippről egy temetőben…

- Igen, készülőben. Ha kész, valószínűleg Pesten kopogtatunk a nagyobb kiadók ajtaján. Ez az első állomása, hogy megpróbáljunk kiszakadni a tatabányai T.A.Z. körökből. Úgy érzem, ezt már kinőttük, helyet kell adni a fiatalabb amatőröknek. Az ugródeszkának azon a részén állunk, hogy most már el kell ugorni!

Tatabánya, 1998.IX.19.

Információ: Esőtükör, 2801 Tatabánya
Pf.:1258
Tel.: Számvéber Tamas
34/321-938

Vágy II.

Egy fényképen megfagyott
pillanat
Ez maradt csupán
Ijesztően mélyen hallgat
A nyüszítő síró magány

A titok itt van fekete és
fehér
Ontja a néma zenét
Ha figyelsz igazán,
meghallod
A füledbe sírt mesét

Mesét hallgatsz a
vándorról
Aki megérintette a
csillagokat

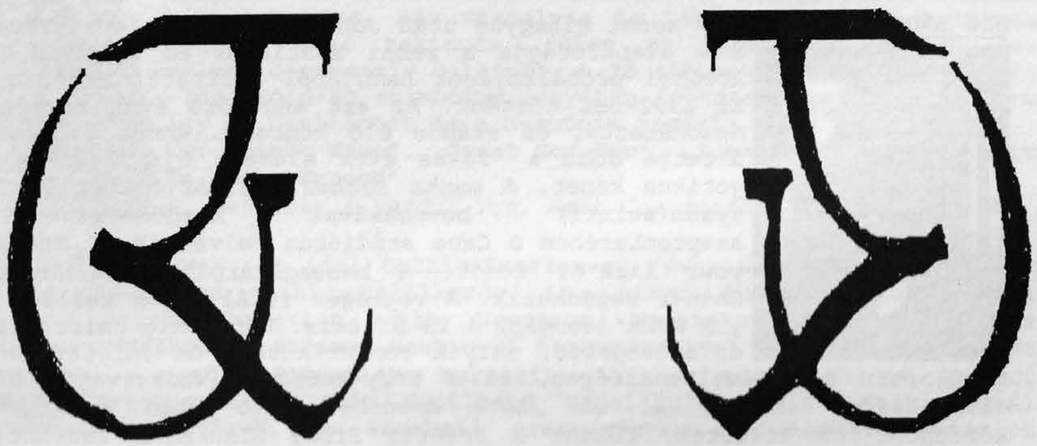

TajtékfoszlányoK

-ad libitum-

THE BREATH OF LIFE: 1989-ben alakult valahol Belgiumban ez a négytagú /*Isabelle Dekeyser*(vokál), *Philippe Mauroy*(gitár), *Bonoit Sokay*(basszg.) *Giovanni Bortolin*(szinti,szax.)/ figyelemre méltó társaság. A női hang érzelemmel töltött, finom ereje hol felzaklat, máskor megnyugtat. Első kiadványuk egy tíz számos ***Eponimously*** c. MC, mellyel Csehszlovákiában(?) turnéznak. A bemutatkozó stúdióalbum ***„Painful Insanity"*** mellé készül el ennek gyümölcse, a ***„Live in Praha '92"***. A következő nagylemez után ***„Taste Of Sorrow '93"*** a játszással telt az idő, ez európai népszerűséget eredményezett. Többek között olyan zenekarok társaságában lépnek fel, mint a *Love Like Blood*, vagy a *Cocteau Twins*. Megjegyezném a *D'Arnell Andrea* hasonlatosságot, de a plágium vádja nélkül. A harmadik albumuk '95-ben jött ki ***„Lost Children"*** címen a ***„Shining"*** EP-t követően. Legkiforrottabb munkájuk a ***„Taste Of Sorrow"*** CD. Hallgatva felmerült bennem valami keleti rokonság gondolata is, talán ezért is szerettem meg őket rögtön. Van saját kiadójuk a *Magic Language Records*, de engedélyezték a *Hall Of Sermon*-nak /Anne Nurmi;Lacrimosa/ a terjesztést.

Patrick Hendrix, Baty du Grand Bernard, B-1470 Baisy-Thy.

CLAIR OBSCURE: *Antigone* A legendás *Death In June* követőjének albuma. Kiadója az Apocalyptic vision, így rögtön felkeltette a figyelmemet. Több neoklasszikus zenei darabból áll, témája az Antigoné, a görög Szophoklész drámája köré szerveződik. A történet szerint Kreon megtiltá, hogy az ellene forduló Polüneikészt tisztességgel eltemessék, a megkövezés terhe mellett. Ám ellenszegül ezen akaratnak Antigoné, a testvér. A történet végül tragédiába torkollik. A francia **Clair Obscur** 1981-ben alkult, furcsa jelmezes színpadi megnyilvánulásokkal színesíik koncertjeiket. Korábbi albumaik a „Rock", „A Collection Of Isolated Tracks '82-'88", „Play", „In Out". A ~-ről a későbbiekben még többet írok.
Apocalyptic vision, Ahornweg 19, D-64807, Dieburg, Germany

DIE LAUGHING: Négy év zenei kihagyás után *John Berry* (gitáros,szöveg), a ~ alapítótagja a zenei apátiából és a rövid éltű korábbi próbálkozások hamujából merített inspirációt. Ez 1992-ben történt. Az ezt megelőző évek termése 2 demokazetta, és számos élő koncert. Ennek „romjaira" ültette John a '90-es évek elemeit újraélesztve egy gótikus képet. A munka *Rachel Speight*(ének), és *Ruth Tyson*(szinti) bevonásával kezdődött. '92 szeptemberében a Cage stúdióban felveszik a ***„Poems of your life"***c. demót. A basszgitárnál itt már Dave Shiner segédkezik. A végleges felálláshoz kellett még „DR DUCK"(dobgép) á la *Sisters*. Hónapokig csiszolták a dalszövegeket, melyek romantikusak, de „életszagúak". Elsősorban a médiaellenességet, és a tory-kormány (konzervatív párt) ellenességet emelném ki. A ***„Love Amonths"*** demo után a figyelem középpontjába kerültek, főként a *Rosetta Stone* Blackmail fanzine-ján

keresztül. Az átütő sikert azonban a *Chilren On Stun*-nal való közös turné hozta meg. Felkerültek *Mick Mercer: Gothic comp.II.*-jére is. Beindul saját 'zine-jük is, a **Hysterical**, mely negyedévente jelenik meg. Lassan, de biztosan építették ki saját zenei világukat; ez elmondásuk szerint elsősorban a táncolhatóságra épül.
CD:**„Nemesis"**, **„Glamour Suicide"**, **„Heaven In"**
29 Broxtowe Avenue, Kimberley, Nottinghamshire, NG16 2HN, England

DEAD CAN DANCE: *the carnival within-TRIBUTE* Alig hittem a szememnek, amikor megláttam a ~-t, no és el is húztam a számat. Kíváncsiságom azért erősebb volt, így kerültek ide eme sorok. Az előadókat olvasva még nagyobb volt a meglepetésem: **Leather Strip**, **The Last Dance**, **The Prophetess**, **Ikon** és mások. A tribute hitelét igazolja *Jarboe* (**Swans**) részvétele is. Valóban: nem akartak nagyot alakítani, csak tisztelegni a **Dead Can Dance** előtt. Ennyi pontosan elég is.

DEPECHE MODE: *A Tribute Compilation Reconstruction Time* Úgy látszik nagy üzlet rejlik a feldolgozás-válogatások megjelentetésében; majdnem egy időben két *„Mode-Tribute"* jelent meg a piacon. A másikról érdemben írni nem tudok, mert még nem hallottam. Az újságok szerint a **The Cure**(!), **Smashing Pumpkins**, és a **Rammstein** is szerepel rajta. Az utóbbi a *Stripped* c. számmal, ez fenomenális. A ~-n kiemelkedő a lengyel **Fading Colours** *Clean*-je, a **The Merry Thoughts** *The Sun & the Rainfull*-ja, és az *Ice Machine* a **Lights of Euphoriától**. Kritika illeti a válogatókat az olyan számokért, mint pl. a **Kiethevez** *Photographic*-ja. Ennél a magyar **Human** *Gone*-ja is jobban megállta volna a helyét.

ENDURA: Csillogó gyöngyszeme a brit industrial-nak az **Endura**. A korábban *Abraxas*(a legfőbb gnosztikus istenség) néven futó duó-t a kritikák a *Sol Invictus*-hoz hasonlították. Én zeneileg nem találtam meg a párhuzamot, de a velük készült riportokat olvasva a hasonlóan mélyebb szellemi alámerülést tapasztaltam. /E riportok közlése a T.L. szándékában áll/ Az **Endura** magát a *„Dark-Ritual"* stílusba sorolja. Lenyűgöző keverékét nyújtja az elektronikusnak, számítógépes sampl.-oknak, és a középkori akusztikus betéteknek. Nyitott gondolkodásmóddal kell rendelkeznie a hallgatónak, és akkor felejthetetlen utazást nyújthat az érzelmeinkbe, sokszor a legmélyebbre elásott titkaink közé. Bár veszélyes is lehet a lélek e homályos zugaiba való tekintés, főleg az Endurának nem egyszer mélyen depresszív dalaival. A fő albumok a négy őselem: Víz -Tűz; Föld-Ég szimbólum jegyében fogantak; magukon hordozva így az Ősellentét és a Harmónia jegyeit.
CD: **„Black Eden"**, **„Great God Pan"**, **„Liber Leviathan"**, **„Dark Is Light Enough"**
S. Pennick, 4 Verdun Tce, West Cornforth, Durham DL17 9LN.

FAITH & THE MUSE: Az idei Gothic-Treffen-en /évente Lipcsében rendezik meg a nemzetközi gothic találkozót/ a ~ sikere bizonyította, hogy a *William Faith* (**Christian Death**, **Wreckage**, **Mephisto Waltz**), és *Monica Richards* (**Madhouse**, **Strange Boutique**) házaspár által megálmodott „Hit és a Múzsa" a mezőny élvonalába tartozik. '93-ban még a *Shadow Project* turnén asszisztáltak, ide datálható megalakulásuk is. Kelta, gael /skótkelta/ hatások, és korabeli szerzemények feldolgozása keleties

színezettel, klasszikus és ethno dallamok; az érzelmek megannyi színes skáláján mozogva.
CD: **„Elyria", „Anwyn, Beneath…"**

GARDEN OF DELIGHT: Ahhoz képest, hogy hétéves fennállása óta a német dark egyik legnagyobb tehetsége, és viszonylag sok albumával rendelkezem is, kevés információval rendelkezem róluk. Témájuk az ősi mitológia, a modern hiteket elvetik. Tagjai *Artaud, Thomas O' Connell,* és *Adrian Hates*. Ezoterikus, gitáralapú hangzásvilág, egy meggyőzően karakteres énekhanggal.
CD: **„Enki's Temple", „Epitaph", „Sargonid", „Necromanteion", „Symbol and Vision", „Heaven and Hell"**
MCD: **„Shared Creation", „The Seal"**

GITANE DEMONE: A *Christan Death* -már megint(!)- zenészeként kezdte énekkel és szintikkel '83-tól '89-ig. Kiválása után Hollandiában a jazz és a kísérleti zene területein tevékenykedett. Legkorábbi szólóalbuma a ***„Facets Of Blue"***, miközben folytatja együttműködését *Marc Ickx*-el (**Split Second**). Közös projectjük a ***„Never Felt So Alive"*** CD. '94-ben ismét *Rozz Williams*-sel turnézik, ezt rögzíti a „With Love And Dementia", néhány közös számot tartalmazva. Ennek újraértékeléseként dobják piacra 1995-ben a ***„Dream Home Heartache"*** albumot. A régebbi fotókat (szőke szexbomba) összevetve az idén *DeMone*-ról készültekkel az érzésem az, nagy változáson ment keresztül. Bízhatunk benne, hogy ez zenéjére is kedvező befolyással lesz.

Cult Music PO Boksz 55670, 1007 ND Amsterdam

GOTHIC ROCK III: *Touched by the hand of Goth* Él egy ember valahol Angliában, úgy hívják, hogy *Mick Mercer*. Számításaim szerint elmúlt 40 éves. Számtalan olyan híres kiadvány fűződik a nevéhez, mint a **GOTHIC ROCK BLACK BOOK** /a dark és goth zenekarok nagyjai-val/, vagy a **HEX FILES** /a gótik biblia néven is futó, nemzetközi áttekin-tést nyújtó kötet/. Ezek kísérőjéül jelennek meg a *„Touched by the…"* dupla CD-k. E sorrendben harmadik válogatás jól tükrözi a stílus jelenlegi irányát: a főszerep inkább a gépeket használó zenekaroknak jutott. Persze kivétel ezek alól a *Love Like Blood, Garden of Delight Lacrimosa* a *Dreadfull Shadows*, a zömében akusztikus hang-stb. Különválni látszik a tábora, bár én nem is szereken játszó zene-karok sorolnám őket ebbe a stílusba. Gondolok itt a *Sol Invictus* vagy hozzá hasonló formációkra. Mick Mercer többször okozott már nekem meglepetést, jelen esetben a 2-es CD első számával. Nincs semmi bajom a **Leather Strip** *X-files* c. számával(bár nem is hat meg), de egy ilyen válogatásnak ezen helyén gyanúsan bizniszszagú a dolog. Kiemelném a **Switchblade Symphony**-t, a **Die Form**-ot, a **Goethes Erben**-t, és a **Dorsetshire**-t. A rosszmájú megjegyzéseimre nem kell odafigyelni, alapjában véve hiteles korképe az anyag a 90-es évek végének.

BT Batsford Ltd. 4 Fitzhardinge Street London W1H 0AH

THE HOUSE OF USHER: *Earthbound* Én mindig mondtam, hogy az űrkorszak hamarosan beköszönt. Azt hiszem Poe is forgolódna a sírjában ha a ~ új CD lemezét akarná meghallgatni. Ugyanis az első szám csak CD-ROM segítségével élvezhető. Nem vagyok én annyira a haladás ellen, de számomra így hozzáférhetetlenné vált. A következő két szám /*Unveiled; The kiss of fate*/ hangzásában a ***„Zephyre"*** és ***„Stars Fall Down"*** CD-k folytatása, modernebb technikai megoldásokkal. A *„Stone"* és *„West winds"* verziók zárják az ötszámos CD-t.
CD: **„Stars Fall Down", „Zephyre"**
MCD: **„Succubus", „Earthbound"**

IRGALMATLAN NŐVÉREK: A hazai szegényes dark színtér késztet arra,hogy már nem létező zenekarokról írjak Mindenképpen példaértékűnek ítélem meg az ~ szerepét a 90-es évek közepén. Egyedi hangzásviláguk az énekes népies-népdalos hangjával, a jól ülő Carmina Burana intróval, és az ömlengést mellőző mondanivalónak köszönhető. Úgy érzem az egyetlen általam ismert magyar dark zenekar sem volt ennyire egyedi és hozzánk szóló. Módomban állt egykori levelezésükbe egy ismerősöm révén betekinteni. Az akkori idők nehézségeit hűen tükrözheti a következő idézet:„Az az igazság,hogy egy koncertről csak akkor lehet biztosan mondani, hogy lesz, amikor már megvolt"

„Oly csendes lett minden,
nem szól a dal.
Jégszínű félelem
karmával belém mar,
és széttép érzem.
Fekszem az ágyban,
rám néz a holdvilág,
halovány fényével
ezernyi gyetyaláng
világít meg.
Látom lelkemet,
ernyedt testemet."

Ennek tükrében a valódi hátteret nem ismerve is el tudom képzelni a feloszlásuk okát.
DEMO: **Kendervirág**

LONDON AFTER MIDNIGHT: *Oddities* Az ezt megelőző ***„Psycho Magnet"*** album elfordította a figyelmemet a ~-tól. Úgy éreztem, hogy nem tudnak már önmagukon túllépni. Ám ez az új számot csak párat tartalmazó /alcímében *Live, Rare, Acoustic, Remix…*/ sok meglepetést tartogatott számomra. Nekem a **„Your best nightmare"** akusztikus és a **„A letter to god"** valamint a **„Sacrifice"** koncertfelvétele tűnt figyelemre méltónak. Nagy várakozással nézek a remélhetőleg hamar megjelenő új album elé.

PO Box 1377, Hollywood, CA 90078.

THE MERRY THOUGHTS: Ha már „Farkastorkú Eldritch" nem vigasztal minket, engesztelődjünk a ~sal. Okosan ötvözik a **Sisterhood**, a korábbi **Sisters** /*Floodland*/, és a *Vision Thing* elemeit. Ennek köszönhető az a hatalmas siker, melyet már '95-ben a különböző válogatásokon /*German Wave Sound Sampler, Touched by…II. (Mick Mercer)*/ a ***„Second Generation"***, ***„Pale Empress"*** számokkal elértek. A kósza hírek a feloszlásról hamisak voltak, bizonyítja ezt az azóta megjelent debütáló **„Millenium Done One"** és **„Psychocult"** LP-k. Megemlíteném még a DM-tribute ***„The Sun & the Rainfull"*** feldolgozását, a válogatás talán legsikerültebb alkotása.

RETURN TO KHAFJI: Azon kevés goth bandák egyike, melyek Észak-Írországból felbukkantak. Arrafelé ők a legnépszerűbbek. Talán köszönhető ez a mély dallamos éneknek (ez mindig bejön), és a kevés kockázatnak: a ***Mercy*** és ***Love Like Blood*** által már kitaposott ösvényen indultak

el. Tagjai *Mark* (gitár/prog.), *Steve* (bassz), *Rod*(ének). 1991 után, a 3 demokazetta alatt zűrzavaros tagcseréken mentek keresztül, -egyikük a vamire-style **Nosferatu**-ba távozott- felállásuk Rod beugrásával véglegesült. A ***„Naked, Blind & Crucified"*** hatalmas sikere után a *Ressurection record* vette gondnoksága alá őket. Utolsó információm róluk a '95-ben megjelenő ***„From Darkest Skies"*** CD.

SWITCHBLADE SYMPHONY: Az elmúlt hónapok legegyénibb hangvételű albuma volt számomra a ***„Bread and jam for Frances"*** a ~-től. Biztos vagyok benne, hogy az övéké a jövő. A 4AD nem véletlenül vehette a szárnyai alá (*Dead Can Dance, Clan Of Xymox stb.)*. Tina Root *Siouxsie*-s ármánykodása David Jacobs tüzesen pattogó, majd ködbe torzított gitárjátéka, és Susan Wallace valószerűtlen dob-sampler keveréke mint a kisgyerekek állandó hangulatváltozásai, úgy hökkentik meg a gyanútlan hallgatót.
CD: **„Serpentine Gallery"**
PO Box 170443, San Francisco, CA 94117

THE TORS OF DARTMOOR: Üdvözöllek a házamban… A hajdani(?) **Printed At Bismarck's Death** együttesből kiválva alapította *Rudiger Frank* és *Heiko Mutert* '89-ben. *Wolfgang Koch*-al kiegészülve két éves stúdiómunka gyümölcse a ***„The Obvious Darkness"*** LP. Nem lenne semmi különös bennük, bár minden a helyén van, -de túlzott költőiséggel- a pokol mélységeit érintő hang tartotta el a ~-t. Nem túl sok fantáziával, de az első album folytatásaként jelenik meg a ***„House Of Sounds"***. A számok előtt és után (na mit?) a ház és -tartás különböző hangbetétjeit hallhatjuk le- és felvezetőként. E két album ajándéka a franciaországi ***„Le Gift"*** koncertalbum, 12 felvétellel. Nekem az 1996-os ***„Third Second"*** az, ami a legjobban tetszik. Érzésem szerint mertek kockáztatni; merész váltások, többféle gitár, szokatlan hangszerek, többszólamú hangzás.
Kopogtatni a Gonosz ajtaján…

TWO WITCHES: Még nem találkoztam vámpírokkal, de ki tudja mit rejtenek el szemeink elől a finn temetők kriptái?! Talán a '87 óta a témáról éneklő-zenélő ~ választ adhatna a kérdésben(csak néhány számcímet említve: ***„Éhes szemek"***, ***„Rémület"***, ***„Az Omen"***). *Jyrki*, az alapítóatya vezetésével hamar elismerést szereztek nemzetközileg is, saját fanzine-t is terjesztenek. Különféle album terjedelmű CD-i léteznek, magukba foglalva az újraírt korábbi anyagokat. Egy nagyon korai ***„Cat's Eye"*** elnevezésű videofelvétel tanúskodik a kezdetekről, és a *Cleopatra* gondozásában jelent meg a ***„Bites And Kisses"*** válogatásalbum. Ennek érdekessége, hogy néhány nóta a szövegében is más. A sikeres évek után egyedül maradt Jyrki -mint minden vámpír- de megtalálta mások pozíciójában is a helyét, a hosszabb csend után új album várható.

CD: **„The vampire's Kiss"**, **„Phaeiremagick"**, **„Bloody kisses"**, **„Bites"**
Darklangs, PO boksz 29, 33201

VENDEMMIAN:

„Treacherous" c. számokat tartalmazó bassz, prog.) nem *Vayne Hussey*-s a arcátlan „nyúlá- figyelemfelkeltő *Mission* Rajongóin **Vendemmian**-t.
CD: **„Transition"**,
MCD: **„Between two**
PO. Box 10164,

Nyugodtan tehették volna elém a ~ lemezét úgy; „Nézd, egy ismeretlen *Mission* kalóz. Szegény *Mark*-ot (ének, érheti vád afelől, hogy megszólalásig hangja, de a hangszeres tálalásban is sokat" fedezhet fel az ember. Bár intróval indul az album -***„Breathless"*** a kívül kevésbé ajánlom másnak a

„Treacherous"
Worlds", **„The depht of Innocence"**
London NW6 7W6

VOYAGE: *stúdió* A „legfrissebb" anyagom nekem ez, bár megjelent az új kazettájuk is, a hírek szerint a koncertjeiken már lehet kapni (állítólag több vadonatúj szerzemény, köztük a ***„Fish"***). Nos ami a Tajtékos Lapok előző számának **Voyage** riportjában elhangzik, az meg is valósult. Modernebb, a főszerep itt már Rolandé (szinti,prog.). Szerintem a ***„Don't stay underground"***-nál ezt már túlzásba is viszik, Félix hangjának rovására. A *Mode*-ot idéző új szám az ***„I Feel"*** -egyik legjobb szerzeményük- is végre szalagra került. Nem tudom, mi a helyzet a ~ háza táján, de a TV-s szereplések, videoklip után megint csend van. Az érzésem az, hogy mindig egy kicsit rövid ideig ütik azt a bizonyos vasat.
MC: **„Vogue"**

WELTEN BRAND: *Das Rabenland* A liechtensteini 6 tagú Welten Brand (ahány újság annyiféle névleírás) a nyugalom és harmónia méhében fogant. Az ókori és középkori hatásokkal átszőtt dark-wave zenekar kevésbé ismert hazájuk lírikus legendáit énekli meg a ***„Das Rabenland"*** c. Debütáló anyagon. A Tajtékfoszlányok sorából kiemelném a ~ együttesét, ilyen egyszerűséggel és szerénységgel kevesen alkotnak ennyire tisztát, őszintét, szépet.
Oliver Falk, Ratikonstr. 18, FL-9490 Vaduz

Edgar A. Poe

„Bár volna örök álom életem!
S ne kelnék fel, csak majd, ha reggelem,
Az öröklétnek hozza egy sugára.
Sőt! Ha e hosszú álom kínra válna,
Az is jobb volna, mint a lét rideg,
Éber világa, annak, akinek
Szíve ez édes földön csupa mély
Érzés káosza volt s lesz, míg csak él."*

Bostonban született 1809. Január 19-én. Szülei színészek, apja ír származású, a függetlenségi háborúban tábornoki rangig vitte. Anyja, Elizabeth Arnold, a korabeli méltatások szerint egy sor klasszikus drámai főszerepet eljátszott. Anyjára ütött finom ívű orrával, nagy szemével, büszkén is emlegeti e hasonlatosságot, az öröklött művészi tehetséggel együtt. Két és fél éves korában anyját elveszti. Apja elszegényedett, jómódú richmondi család veszi gondnokságába. Edgar egy John Allan nevű dohánynagykereskedő házába került, akinek felesége, a gyermektelen Frances sajátjaként nevelte. A kis Edgar érzelmileg és szellemileg is korán bontakozott ki, s ebben szüleinek tehetsége kezdett megmutatkozni. Ekkor kezdett versírással foglalkozni; költészetének első ihletője rögtön a beteljesületlen szerelem és a halál volt. Iskolatársának fiatal édesanyjába lett szerelmes távoli kamaszrajongással, s az hamarosan meghalt. Edgar ifjúsága egyébként a tehetős déli úriemberé volt; jó iskolákba járt és a richmondi jó társaságban forgott. De már gyülekeztek a viharfelhők a feje fölött, s rövidesen végzetesen megsűrűsödtek. Allan azt akarta, hogy Edgar majd lépjen be ügyvédként a családi üzletbe, ő viszont egyetemet akart végezni, és már azt is eldöntötte, hogy költő lesz. A kérges szívű és kicsinyes Allan viszont úgy állt bosszút, hogy nem adott neki megfelelő járadékot, s még a tandíjat sem fizette meg neki. Allan unta beteges feleségét, s az évek során egyre jobban neheztelt a Frances és Edgar közti nagy szeretetre is. Edgar, hogy megszerezze a tanuláshoz szükséges pénzt, kártyázni kezdett Charlottesville-ben, és természetesen veszített. Kiváló eredményei ellenére ott kellett hagyja az egyetemet 1826 decemberében. Poe-nak mostantól haláláig a betevő falatért is dolgoznia kellett szüntelen; az irodalmi élet prűd vezérei pedig pojácának, gyenge jellemnek vagy összeférhetetlen szörnyetegnek fogják bélyegezni, miközben potom pénzért vásárolják meg remekműveit és szerkesztői tehetségét. 1829 nyarán Baltimore-ban lakott, Mrs Maria Poe Clemmnél. Nevelőanyja halála után röviddel ez a kiváló asszony újabb anyaként vette istápoló gondjába a költőt, és élete végéig egyetlen biztos érzelmi támasza maradt. 1831 nyarán kezdődik irodalmi pályája; ekkor írta első novelláit, melyek 1832-ben egy phiadelphiai napilapban jelennek meg. Első nagy sikere a következő évben érte: *Palackban talált kézirat, 1833.* J. P. Kennedy, a pályázat egyik bírája felkarolja Poe-t, s négy novelláját kiadja lapjában, majd ugyanabban az évben maga mellé vette őt szerkesztőnek. Poe volt korának legavatottabb és legbecsvágyóbb szerkesztője. Rengeteget írt, és írásaival – esszékkel, kritikákkal, novellákkal, versekkel – mindenütt az előfizetők sokaságát hódította meg. Richmondi két éve alatt csaknem száz publikáció alatt szerepelt neve. Kennedy már 1835-ben felmondott neki egyszer: ittasan állított be néhányszor a szerkesztőségbe. Nem volt alkoholista, hanem - mint orvosilag megállapították – már egy-két pohárnyitól is felfokozott lelkiállapotba került. Ekkor, 1835-ben Richmondban, attól esett kétségbe, hogy bátyja, a költő Henry Poe meghalt; a Baltimore-ban maradt Virginia pedig eljegyezte magát, s ő rájött, hogy szerelmes az unokatestvérébe. Ez utóbbi válság végül megoldódott, s 1836-ban hatósági engedéllyel feleségül vette a tizennégy éves Virginiát, egy évvel meghamisítva a lány születési dátumát. 1837-ben New Yorkba költözött a család – Poe , Virginia, és Maria Clemm -, ahol Poe saját lapot szeretett volna indítani. A terv, amely haláláig újra és újra fellobbant benne, pénz híján sosem valósulhatott meg. Lap és állás nincs New Yorkban, de itt jelenik meg 1838 júliusában az *Arthur Gordon Pym, a tengerész.* Majd Phiadelphiába költöztek, s az itt töltött hat év lett Poe pályájának legjobb korszaka. 1840-ben jelent meg novelláinak első, kétkötetes gyüjteménye; *Groteszk és arabeszk.*. E novellák közt található a halhatatlan *A z Usher-ház vége,* vagy a lélektani szimbolizmus olyan remeke , mint a *Túl életen és halálon.* A siker és a viszonylagos anyagi

* részlet E.A. Poe Álmok c. verséből

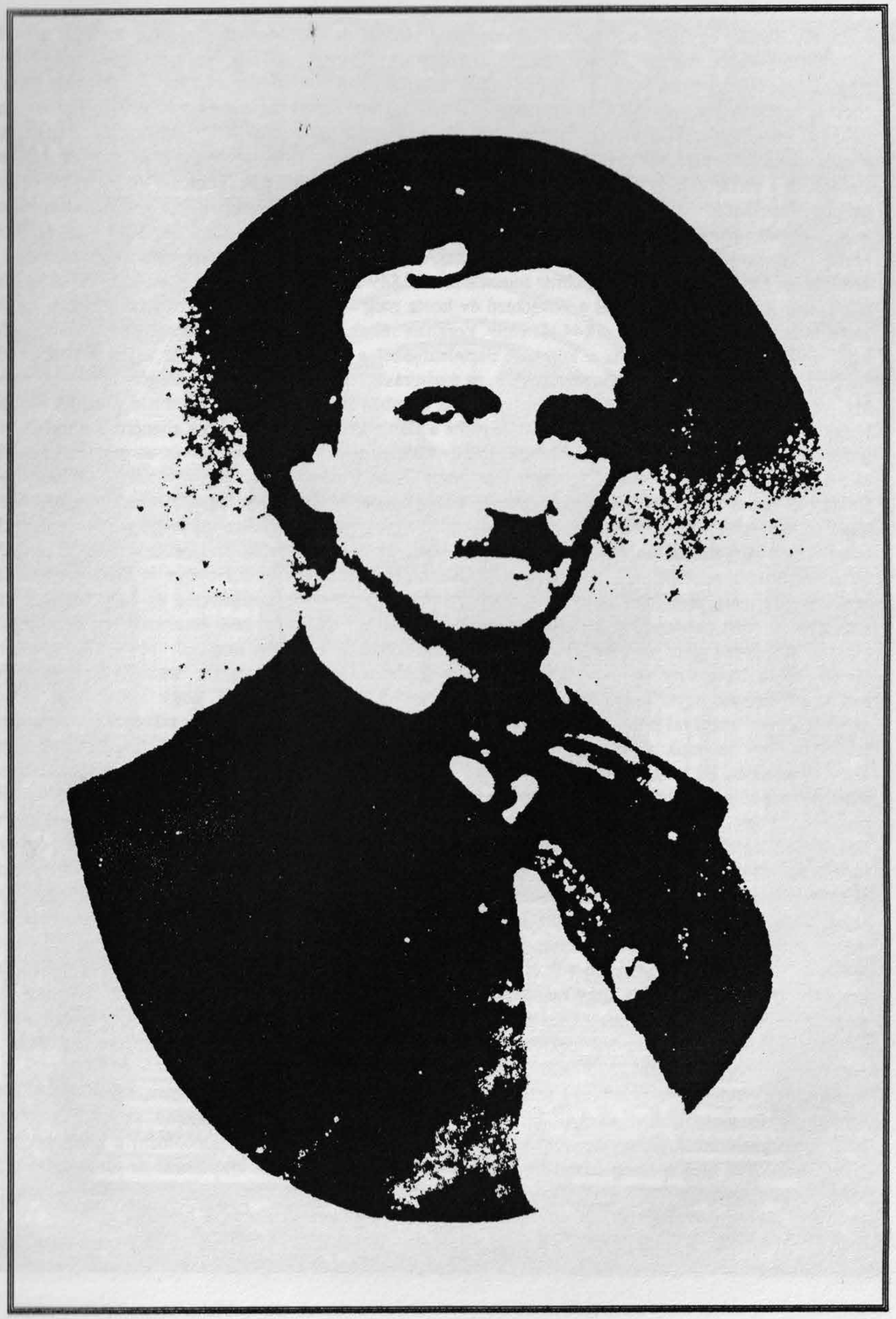

biztonság derűjét egyelőre a magánélet boldogsága kísérte, de 1842-ben megjelent a tragédia árnyéka: Virginia torkában, éneklés közben, megpattant egy ér. Meggyógyult, de az eset ezután többször is megismétlődött egyre mélyebb kétségbeesésbe rántva Poe-t. A sors félelmetes: tüdőbajban halt meg az édesanyja, aztán Frances Allan; és nem volt kétséges előtte, hogy ez a sors várt Virginiára is. Ez a voltaképpen felfoghatatlan, de szinte tragédiába illően világos szerkezetű végzet az egyik motívum, ami annyi elképesztő pszichoanalitikai spekulációnak adott tápot századunkban Poe-ról; mint sejthető, elsősorban a vérfertőzés-komplexum, az impotencia, de még a szeretett nők (Frances, Virginia) tudat alatti halálba kívánását is megállapítani vélték költőnkről, tekintettel olyan betegesnek felfogott momentumokra, mint Virginia kora és a költővel való vérségi kapcsolata; arra, hogy Poe Anyának, Mamának szólította Maria Clemm-met. Mindez igaz *lehet*; de nemcsak a műveket és keletkezésüket nem magyarázhatja, de Poe érzelmi életének valóságos tartalmát sem. 1842-től 1849-ig Poe termése kevesebb, de kiváló. 1843-ban jelent meg *Az aranybogár,* majd a következő év hozta meg – a prózaíróé és a kritikusé mellé – a költői hírnevet: megjelenik *A holló.* 1844-től New Yorkban éltek, ahol Poe az Evening Mirror szerkesztője, majd 1845 őszén megvásárolta a könyvek tiszteletdíjából a Brodway Journalt, de a lap tíz nap múlva tönkrement. Poe ettől fogva független íróként, az újságírásnak hátat fordítva akart megélni, és Fordhamben kis, kertes házat vásárolt 1846 májusában. A pénz azonban hamar elfogyott, és szinte éheztek. Meghalt Virginia; az ötéves feszültségnek vége lett, helyébe a fásultság lépett, és új tervek ellenére, a közelgő halál tudata. Poe halálának körülményei oly megdöbbentőek, hogy az ő képzeletéhez és az amerikai politikai életről vallott nézeteihez méltók. Szeptember végén New Yorkba indult ügyeit intézni. Október 3-án Baltimore-ban az utcán, eszméletlen állapotban találták meg; október 7-én hajnalban halt meg eszméletét alig nyerte vissza. A feltevések szerint a beteg - talán agyhártyagyulladásban szenvedő – Poe-t erőszakkal leitatta egy választókat toborzó kortesbanda, s ebben az állapotában ez halálos delíriummal járt. Poe otthontalan volt Amerikában, és óriási olvasótábora és nagy európai tekintélye ellenére az amerikai szellemi élet máig sem fogadta be őt. Amerika nem tudta elfogadni szegénység és balsors ily makacs szövetségét, mert eredendően sértette azt a dédelgetett eszmét, hogy aki törekszik, az boldogul. A sikermítosz éppen Poe életében kezdte meg tombolását; Poe pedig nemcsak hogy sikertelen volt társadalmilag, hanem mélységesen le is nézte ezt a felületes életszményt, összes tartozékával együtt. Nem hitt a képességek egyenlőségében; nevetségesnek tartotta azt a hiedelmet, hogy a technikai haladás szükségképpen magával hozza az ember és a társadalom tökéletesedését... Elég művei teljes terjedelmét tekinteni, hogy belássuk: a kínos gonddal, lassan fogalmazó Poe szüntelen írással töltötte életének tizenöt aktív esztendejét. Ez pedig kizárja a kicsapongó életmódot: írni sem ittasan, sem ópium hatása alatt nem lehet, sem pedig a mámort kísérő csömörben. Ivását már értékeltük. Az orvos barátok egyhangúlag cáfolják, hogy ópiumot szívott volna. Szedett viszont, akárcsak *Coleridge*, az akkoriban fájdalomcsillapítónak általánosan elterjedt laudanumot. A laudanum enyhébb formában felidézhet ópiumos tüneteket: lebegő víziós állapotot, az érzékek felfokozottságát és egymásba játszását. Az ópiumról akkoriban közkézen forgó ismeretek és a laudanum-kábulat élménye bőségesen elegendő lehetett Poe-nak ahhoz, hogy tökéletes hitellel ábrázolhassa az ópium hatását. Poe munkáinak kezdettől fogva a halál és a mulandóság volt két alapvető élménye: a kiűzetés a paradicsomból és az idő megszületése. Ha pályája rövid, műve csonka és egyenetlen volt is, Poe több műfajban alkotott remeket, poétikája pedig a modern irodalom forrása lett. Halála után már alig néhány évvel felismerték az érzékeny olvasók, hogy igazi nagyság, igazi költőiség a mesékben nyilvánult meg. *Baudlaire* három kötetre valót fordított franciára belőlük, nálunk pedig *Babits* lett legkiválóbb tolmácsuk. *Whitman* feledhetetlen jellemzése is a mesék és prózaversek Poe-ját idézi fel 1875-ben a síremlék felavatása napján:

„Egyszer álmomban hajót láttam a tengeren, éjfélkor, viharban. Nem volt hatalmas, sokárbocú vitorlás, sem pedig fenséges gőzös, amelyik biztosan halad az orkánban, hanem inkább azoknak a pompás kétárbocos yachtoknak az egyike, amelyeket oly gyakran láttam vidáman himbálózni a horgonykötélen New York körül meg a Long Island-i szorosban – most pedig szakadt vitorlákkal és törött árbocokkal száguld, kormányos nélkül az éjszakai jégesőben, szélben hullámzásban. A fedélzeten karcsú, könnyű, gyönyörű alak, komor férfi áll, láthatólag élvezi az egész borzalmat, homályt, helyéből kifordult világot, melynek központja és áldozata is"

E.A.POE : AZ OVÁLIS ARCKÉP

(PRELUDE)

"RÍTKA SZÉPSÉGŰ LÁNY VOLT, BÁJOS, KEDVES, TELJE BOLDOG ÉLETÖRÖMMEL. ÉS VÉGZETES AZ AR ÓRA, AMELYBEN MEGJÁTTA, MEGSZERETTE A FESTŐT, ÉS A FELESÉGE LETT.

A FÉRFI: SZENVEDÉLYES, BÚZGÓ, KOMOLY ÉS SÖTÉT; MÁR VOLT MENYASSZONYA: A MŰVÉSZET."

H

AZ A KASTÉLY, AHOVA SZOLGÁM INKÁBB BETÖRT, MINTHOGY SÚLYOS SEBESÜLTEN KINN, A SZABAD ÉG ALATT ENGEDJE ELTÖLTENEM AZ ÉJSZAKÁT, EGYIKE VOLT A POMPA ÉS BORÚ AZON KŐBE FARAGOTT PÉLDÁNYNAK, MELYEK OLY RÉGÓTA BÁMULNAK LE

KOMORAN AZ APPENNINEK VÖLGYÉBE... MINDEN JEL ARRA VALLOTT, HOGY CSAK MOSTANÁBAN, IDEIGLENESEN HAGYTÁK EL. AZ EGYIK LEGKISEBB ÉS LEGKEVÉSBÉ POMPÁS BÚTORZATÚ SZOBÁBAN VERTÜNK TANYÁT AZ ÉPÜLET EGY TÁVOL ESŐ TORNYÁBAN...

A SZOBA BEREN DEZÉSE GAZDAG, BÁR KOPOTT ÉS RÉGI VOLT. A FALAIN SZOKATLANUL NAGYSZÁMÚ ÍHLETETT MODERN FESTMÉNY. MÁR ÉJSZAKÁRA JÁRT, S ÁTADTAM MAGAM A SZEMLÉLŐDÉNEK S A KIS KÖTETNEK AMELYET A PÁRNÁN TALÁLTAM, S A KÉPEKET ÉRTÉKELTE ÉS ISMERTETTE

MIVEL A GYERTYATARTÓ ROSSZ HELYEN ÁLLT, ÚGY MOZDÍTOTTAM EL, HOGY SUGARAI JOBBAN MEGVILÁGÍTSÁK A KÖNYVET. DE EZ VÁRATLAN ÉBREDÉNNYEL JÁRT. ÍGY AZ ÉLÉNK FÉNYBEN EGY KÉP TŰNT ELŐM, AMELYET NEM VETTEM ÉSZRE EDDIG. EGY ASSZONYNÁ ÉRŐ FIATAL LÁNY ARCKÉPE VOLT. GYORS PILLANTÁST VETTEM A KÉPRE AZTÁN LEHUNYTAM A SZEMEM. ÖSZTÖNÖS CSELEKEDET LEHETETT, HOGY IDŐT NYERJEK GONDOLATAIMNAK - HOGY MEGBIZONYOSODJAM, LÁTÁSOM NEM CSALT MEG, HOGY MEGYUGTASSAM KÉPZELETEMET...

...ARRA AZ IDŐRE, AMIKOR JÓZANABBUL ÉS NAGYOBB BIZTONSÁGGAL NÉZEK MAJD A KÉPRE.

PÁR PILLANAT MÚLVA KINYITOTTAM A SZEMEM, ÉS MERŐN A KÉPRE SZEGEZTEM....

A KÉP, MINT MONDTAM, EGY FIATAL LÁNY ARCKÉPE VOLT. KERETE OVÁLIS, GAZDAGON ARANYOZOTT, MÓR FARAGÁSÚ. MŰALKOTÁS CSODÁLATOSABB, MINT MAGA A KÉP, NEM IS LEHETETT VOLNA. A KÉP MŰVÉSZI TÖKÉLETESSÉGE, S AZ ARC HALHATATLAN SZÉPSÉGE MÉLYEN MEGINDÍTOTT. MÁR-MÁR FÉLÁLOMBAN SZUNNYADÓ FANTÁZIÁM HIRTELEN FELIZGATVA ÉLŐNEK LÁTTA A CSODÁLATOS FEJET.. SOKÁIG, MAJDNEM EGY ÓRA HOSSZAT TÖPRENGTEM EZEN. A KÖNYVBEN KÜLÖNÖS SOROKAT OLVASTAM:

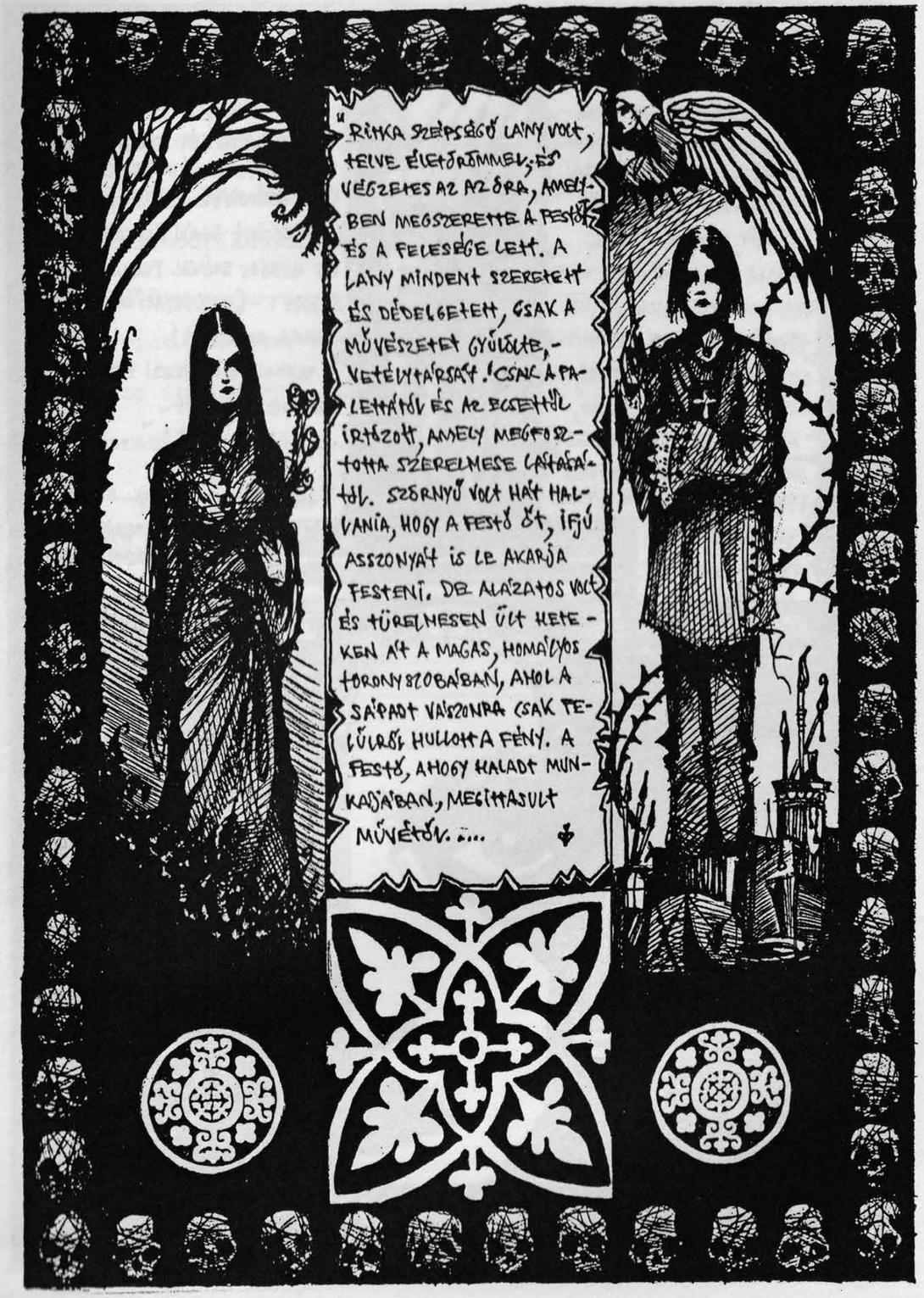

"RITKA SZÉPSÉGŰ LÁNY VOLT, TELVE ÉLETÖRÖMMEL; ÉS VÉGZETES AZ AZ ÓRA, AMELYBEN MEGSZERETTE A FESTŐ ÉS A FELESÉGE LETT. A LÁNY MINDENT SZERETETT ÉS DÉDELGETETT, CSAK A MŰVÉSZETET GYŰLÖLTE,- VETÉLYTÁRSÁT! CSAK A PALETTÁTÓL ÉS AZ ECSETTŐL IRTÓZOTT, AMELY MEGFOSZTOTTA SZERELMESE LÁTTÁRÁTÓL. SZÖRNYŰ VOLT HÁT HALLANIA, HOGY A FESTŐ ŐT, IFJÚ ASSZONYÁT IS LE AKARJA FESTENI. DE ALÁZATOS VOLT ÉS TÜRELMESEN ÜLT HETEKEN ÁT A MAGAS, HOMÁLYOS TORONYSZOBÁBAN, AHOL A SÁPADT VÁSZONRA CSAK TETŐRŐL HULLOTT A FÉNY. A FESTŐ, AHOGY HALADT MUNKÁJÁBAN, MEGITTASULT MŰVÉTŐL. ....

TARTALOM

Ordo Equitum Solis..... 1.
Nick Cave & the Bad Seeds..... 2.
Magyar Gregoriánum..... 14.
Lacrimosa..... 16.
Sol Invictus / Tony Wakeford..... 18.
The Cure in Wiesen..... 26.
The Horatii..... 28.
Arcana..... 30.
Bauhaus..... 32.
ACTUS..... 40.
Esőtükör..... 43.
Tajtékfoszlányok..... 46.
Edgar Allan Poe..... 52.
Képregény..... 55.

390.

Írások:

Varga Gábor - ACTUS
Rásonyi Ábel - képregény

Fordítások:

Váradi Eszter - Nick Cave, Bauhaus, Ordo Equitum Solis, Arcana
Papp Zsuzsa - Lacrimosa
Belley Éva - háttérinformációk
Vető Orsolya - Tony Wakeford

Forrásanyagok:

UTBA magazin /I/; Orkus magazin /D/; Hex Files: the goth bible /GB/ Judas Kiss 'zine /GB/; Világirodalmi Lexikon; Zenei Lexikon; A gregorián ének kézikönyve; A szürrealizmus enciklopédiája; VOLT; Krízis rock; Az új hullám évtizede; Internet.
A képregény E.A.Poe, Az elveszett lélegzet c. novellaskötetének, Az ovális arckép című novellájának eredeti szövegfelhasználásával készült. Fordította Pásztor Árpád, Kriterion Könyvkiadó 1976.

Köszönöm még Bogyay Katalin, Váradi Attila segítségét.
Külön köszönet Eszternek, remélem egyszer minden köve meglesz.

Megrendelhető: Szelevényi Gellért,
Budapest, II. Fazekas utca 8. 2/2. 1027
Tel./Inf.: 212-9354

Tajtékos Lapok I. - 300 ft + postaköltség
Tajtékos Sorok (verses füzet) - 100 ft + postaköltség
Tajtékos Lapok II. - 350 ft + postaköltség

~~176~~ 174. példány

A Tajtékos Lapok II.-ben szereplő írások lezárásának időpontja:
1998. Szept. 30.
Készült 140 számozott, és 10 tiszteletpéldányban.

Made in Hungary